MŪSŲ PASTOGĖ

(XXIV) 1.10.1973 REGISTERED FOR POSTING AS A NEWSPAPER CATEGORY B. 1973.10.1 Nr. 39 (1289)

SOVIETŲ PROPAGANDA

SOVIETAMS NEPASISEKĖ SYDNEJUJE

Š.m. rugsėjo mėn. 17 - 27 dienomis Australia - U.S.S.R. Society Commonwealth Savings Bank Head Office, Martin Place Sydnejuje suruošė parodą 50 metų Sovietų Sąjungos įsikūrimo proga. Toje parodoje dominavo ukrainiečių ir Baltijos valstybių menininkai, liaudies išdirbiniai ir kt. Iš lietuvių menininkų buvo išstatytos 9 reprodukcijos M.K. Čiurlionio, 9 kūriniai J. Šileikos ir 18 C. Kontrimo ir du grafikai St. Krasauskas ir Jonas Kuzmickis.

Kas svarbiausia, kad parodoje buvo išstatyta ir dideli visų sovietinių valstybių herbai, jų tarpe ir Lietuvos T.S.R., Latvijos T.S.R. ir Estijos T.S.R.

Baltų Komitetas Sydnejuje sužinojęs kad tokia paroda vyksta, tuoj ėmėsi žygių pašalinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos sovietinių valstybių herbus. Baltų Komiteto Pirmininkas V. Bukevičius, remdamasis, Kad Australijos vyriausybė nėra pripažinusi Sovietų okupacijos, tuoj pat pasiuntė dvi telegramas: - vieną - Bank Manager of Commonwealth Savings Bank of Australia Head Office, kitą - the Governor of Reserve Bank of Australia, protestuodamas, kad bankas kišasi į politinius reikalus ir klaidina visuomenę, juo labiau, kad australų, britų ir amerikiečių vyriausybės nėra pripažinusios Baltų valstybių okupacijos.

Telegramos padėjo, kitą dieną, (21 rugsėjo) visi sovietinių valstybių herbai buvo pašalinti; taip pat buvo sustabdytas ir lapukų platinimas, kuriuose buvo aprašoma Baltų valstybių pažanga Sovietinėje šeimoje.

Didžiausiam sovietų nusiminimui, greitas ir apdairus Baltų Komiteto veikimas davė rezultatus mūsų naudai.

Baltų K-to informacija.

***

PABALTIEČIAI DEMONSTRAVO

1973 rugpiūčio 24 d. 1 val. p.p. prie Commonwealth banko, Martin Place Sydney, įvyko lietuvių, latvių ir estų demonstracija prieš banko patalpose vykstančią Sovietų 50 metų sukakčiai atžymėti fotografijos ir meno reprodukcijų parodą.

Demonstrantai, kurių buvo apie 20, laikė plakatus: "Stop rusification of Latvia!", "Lithuanian artists demand freedom!", "Freedom for Baltic States", "Dealing with USSR - selling Australia" ir kt.

Praeiviai, kurių tuo metu Martin Place yra labai daug, demonstraciją komentavo labai palankiai ir reiškė savo pritarimą.

Buvo pasižadėję atvykti T.V. stotys, bet pasiteiravus kodėl jų nėra, gautas atsakymas, jog jie gavę informacijas, kad demonstracija atšaukta ir neįvyks.

Parodoje sėdinti Australų - Sovietų Draugijos atstovė informavo, kad ši paroda bus keliama ir į kitus Australijos miestus ir iš po stalo dalino propagandinę sovietų literatūrą su raudonais žemėlapiais, visų "respublikų" herbais ir "laimingo" sovietų gyvenimo aprašymais. Sydnėjuje paroda bus uždaryta rugs. 26 d.

J.R.

ŽENEVOJE PRASIDĖJO POSĖDŽIAI

Rugsėjo 18 d. prasidėjo Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos komisijų posėdžiai Ženevoje. Tos komisijos turės peržiūrėti, suderinti ir galutinai išaiškinti užsienio reikalų ministerių Helsinky padarytus pareiškimus, perdirbti juos į atatinkamas sutartis, kurių pasirašyti susirinks visos Europos valstybių vadovai.

Šios konferencijos iniciatorius yra Sovietų Sąjunga, jai rūpi gauti Pabaltijo valstybių užgrobimo pripažinimą ir "Brežnevo doktrinos" satelitiniuose kraštuose priėmimą.

Iš spaudos ir oficialių, asmenų pranešimų matosi, kad Vakarai yra pasiryžę ginti Europos gyventojų laisvę ir reikalauti garantijų, kitu atveju nesileisią į kalbas ir sutarčių nepasirašysią.

Sovietai turi sunkumų savo viduje, vos nuslopinusi Jakiro ir Krasino laisvės šaukiančius balsus, tuoj iškilo Sacharovo ir Solženitsyno dar didesnį triukšmą, kelianti ir laisvės reikalaujanti balsai, kurių garsas girdimas visoje pasaulio spaudoje. Sovietai pyksta ir kaltina Vakarus ir ypač D. Britanijos užsienio reikalų ministerį už žmonių kiršinimą ir kišimąsi į jų vidaus reikalus.

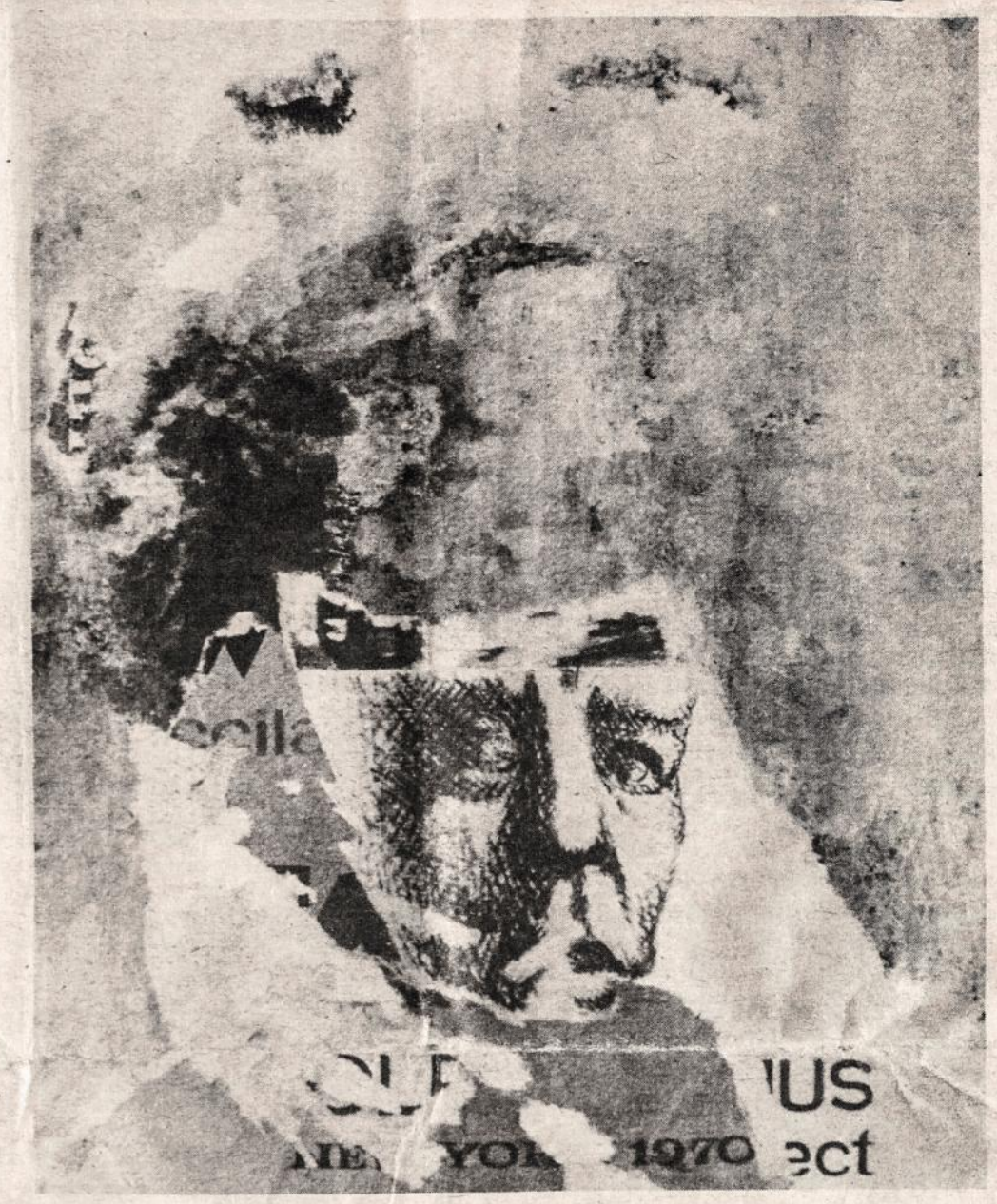

Iš lietuvių dailininkų parodos, įvykusios seimo metu Washingtone, dail. K. Zoromskio tapyba: draugo portretas, 1970, aliejus, 40 x 30.

DOUGLAS DARBY, M.L.A. KALBA NEWCASTLE LIETUVIAMS

Newcastelio lietuviams, švenčiantiems Tautos Šventę, rugsėjo 22 d., Pavergtų Tautų Komiteto prezidentas Douglas Darby, M.L.A. pasakė karštą kalbą, kurioje jis iškėlė Sovietų veidmainystę ir apgaulę. Taip pat nušviete lietuvių didvyriškas kovas už laisvę ir reikalavo Australijos Vyriausybės remti teisingus lietuvių reikalavimus - laisvės savo tautai. Jis perspėjo ir savo tautą, šiais žodžiais: "No peace can come to this world while Captive Nations such as Lithuania exist. No freindship can be permitted with the Soviet Union while it denies self determination to its colonies. President Nixon should tell Mr. Brezhnev that he will withdraw American forces from Europe when the Soviet releases its Captive Nations.

If co-existence deteriorates to co-operation and friendship, the Western World will be going to bed with a tiger which will choose its own time to devour it".

***

DR. J.K. VALIŪNAS

PLB IV Seime pagerbtas jo 50 metų amžiaus sukakties proga ir prisiminta jo sėkmingai vadovaujama delegacija Helsinkyje Saugumo konferencijos metu, kada jis buvo su savo visa delegacija sulaikytas suomių policijos.

P.L.B. SEIMAS

A. Mauragis.

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Seimas susirinko pirmajam posėdžiui rugpiūčio 31 d. gražioje Statler Hilton viešbučio salėje, Washingtone. Į didelę salę prisirinko pilna atstovų ir svečių.

Seimo komiteto pirmininkas dr. Jonas Genys pirmas pasveikino seimą ir paprašė tarti žodį PLB Valdybos pirmininko Stasio Barzduko. Prasmingą ir gražią maldą perskaitė prel. J. Balkūnas. Sugiedota JAV ir Lietuvos Himnai, pagerbti mirusieji PLB dabuotojai. Seimo pirmininku išrinktas dr. Adolfas Damušis, prezidiumą sudarė visų kraštų bendruomenių pirmininkai. Seimą sveikino žodžiu Lietuvos atstovas Washingtone Juozas Kajeckas ir Vliko pirmininkas dr. Juozas K. Valiūnas, raštu sveikinimus atidėjo kitam kartui.

Po šio įžanginio pasiruošimo prasidėjo darbas: seimo komisijų sudarymas - programos, mandatų, nominacijų, nutarimų, PLB konstitucijos, Garbės Teismo statuto, kontrolės.

Į nutarimų komisiją patekau ir aš, ji mane laikė pririsusi prie seimo darbų sekimo ir nuolatinių posėdžių, todėl ne į visus sekcijų posėdžius galėjau patekti.

Apie PLB Valdybos pirmininko ir kitų Valdybos narių pranešimus tenka pasakyti tiek, kad jų pranešimai buvo su dideliu dėmesiu išklausyti, priimti ir apyskaitos patvirtintos be didelių diskusijų.

Po pietų pertraukos dr. A. Butkus padarė pranešimą seimo sekcijų ir darbų pasiskistymo klausimu, Sudarytos švietimo, kultūros, visuomenininkų ir jaunimo sekcijos, kurios posėdžiavo ir dirbo savo srityse atskirai.

Pirmasis simpoziumas "Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ateities uždaviniai ir veikla" Moderatorius - Antanas Rinkūnas, dalyviai: dr. Vytautas Doniela (Australija), Vaclovas Kleiza (JAV), kun. Bronius Liubinas (Vokietija), dr. Petras Lukošević ius (Kanada), inž. Algis Rugienius (Kon. Komisija), kun. Antanas Saulaitis (Brazilijos, jaunimo S-ga), inž. Vladas Venckus (Venecuela).

Šis simpoziumas buvo gražiai pravestas, nes jam buvo gerai pasiruošta. Šios temos moderatorius A. Rinkūnas atspausdino savo įžangines pastabas "Tėviškės Žiburiuose" (VIII.30 nr. 35) ir laikraštį paskleidė simpoziumo dalyviams. Tuo būdu gražiai įvedė į diskutuojamą klausimą. Klausytojams, o ir kalbėtojams, buvo lengva susigaudyti savo temoje. Man atrodo, kad ir svarstymas ir nutarimai, vėliau padaryti, šioje plotmėje buvo labiausiai pasisekę. Apie pačią simpoziumo tema, ir pasireiškusių nuomonių, skirtumas bei padarytas išvadas reikėtų kalbėti atskirai.

Po šio pasisekusio simpoziumo nebedaug laiko liko Kraštų lietuvių bendruomenių pranešimams bei diskusijoms. Teko suglaustai pranešinėti. Man teko padaryti pranešimą apie Australijos Liet. B-nės veiklą ir jos numatomus darbus ateityje. Čia iškeliau ir prašiau paremti "Australijos Lietuviai" metraščio ir Pulgio Andriušio raštų išleidimą. O taip pat prašiau finansuoti Bernardo Brazdžionio ir kitų kultūrininkų atsilankymus Australijon, motyvuodamas tuo, kad mūsų mažai kolonijai tas yra gyvybiniai reikalinga.

***

(bus daugiau)

TYLIOJI BENDRUOMENĖS DALIS

Bendruomenėje, kaip ir kiekviename socialiniame junginyje, yra aktyvieji ir pasyvieji jos nariai. Junginio gyvybė ir veikla priklauso nuo aktyviųjų narių, pasyvieji yra indiferentiški arba nesąmoningi. Valstybėje jie yra lygiai reikalingi kaip ir aktyvieji, nes ant jų, kaip ant daugumos, remiasi kiekviena vyriausybė. Jie moka mokesčius, jie atlieka darbus, ir kaip jie bebūtų pasyvūs, jų atliktais darbais naudojasi visa valstybė. Kas kita yra bendruomenėje, tokioje kaip mūsų, čia, jei narys yra neaktyvus, ar nesąmoningas, jis tampa ir nenaudingas. Dauguma, kurią mes vadiname tyliąja, ji miega, snūduriuoja nieko neveikdama. Ją reikia žadinti, ją reikia kelti prie darbo. Didelė dalis mūsų veiklos kaip tik ir yra nukreipta į tai, kad mes patys neužmigtume su miegančiais. Todėl tie, kurie triukšmingai baladojasi, nėra peiktini, su jais tebėra dialogas, su jais galima kalbėtis ir išsiaiškinti, arba, ir susipykus, kurį laiką pabūti vienas nuo kito atokiau, vargas su tais, kurie neprižadinami, su kuriais neturime pasikalbėjimų.

Kartais tą tyliąją bendruomenės dalį pradedame užjausti, ją garbinti ir save kaltinti. Mes kalti, kad esame gyvi, o jie mirę. Buvome per daug katalikiški ir jie neatėjo pas mus; buvome pertautiški, ir jie nuėjo pas kitus ir t.t.

Iš tikrųjų, čia nėra kaltės. Bukite tokie, kokie esate, pilni sau žmonės, veikite pagal savo išmanymą ir sugebėjimus, bet veikite. Bendruomenei reikia įvairumo, reikia laisvo pasirinkimo ir laisvos veiklos. Bendruomenė yra sudaryta iš daugelio junginių, bet mus visus jungia lietuvybė. Tačiau lietuvybė juk nėra organizacija, o tik žmogaus žymė, tai kaip gali mus jungti į vieną lietuvišką vienetą? Tauta ir plačia prasme bendruomenė yra reikalingos organizacijos. Esame sutarę ir priėmę, kad tokia organizacija, kuri sujungs visus lietuvius ir visas jų organizacijas ar institucijas po vienu stogu, bus Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Taigi sutarėme ir susiorganizavome į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, jai priklausome ir ją privalome remti. Kiekvienas sąmoningas junginys ar asmuo, atžymėtas lietuvybės žyme reiškiasi bendruomenėje, kaip jos narys ar vaikas. Šia prasme Bendruomenė atlieka organizuotos tautos pareigas, ją atstovauja ir už ją veikia.

Tie miegantieji yra mūsų kūno ir kraujo atšalę sąnariai. Todėl labiau junkimės su savo atšalusiais broliais ieškokime būdų, kaip geriau prie jų prieiti, kaip lietuvišką mintį ar reikalą, pakišti, verskime juos susimąstyti. Ypač tai mums turėtų rūpėti mišrios šeimos, kurių kas kartą daugėja.

Į tyliąją bendruomenės dalį negalime priskaityti tų, kurie vienaip ar kitaip joje reiškiasi. Tylioji dalis yra toji, kuri letarge snūduriuoja, kuri yra bejėgė pati už save kalbėti. Mūsų pareiga yra ją žadinti ir kelti. Kelti lietuviškam darbui ir gyvenimui.

am

***

Susumuojant visą žmoniją, šiandien vidutinis žmogaus amžius siekia 52 metus ir vidutinis ūgis - 5 pėdos ir 4 coliai. Nežiūrint rasinių ir spalvinių skirtumų, visi žmonės fiziškai yra vienodi.

***

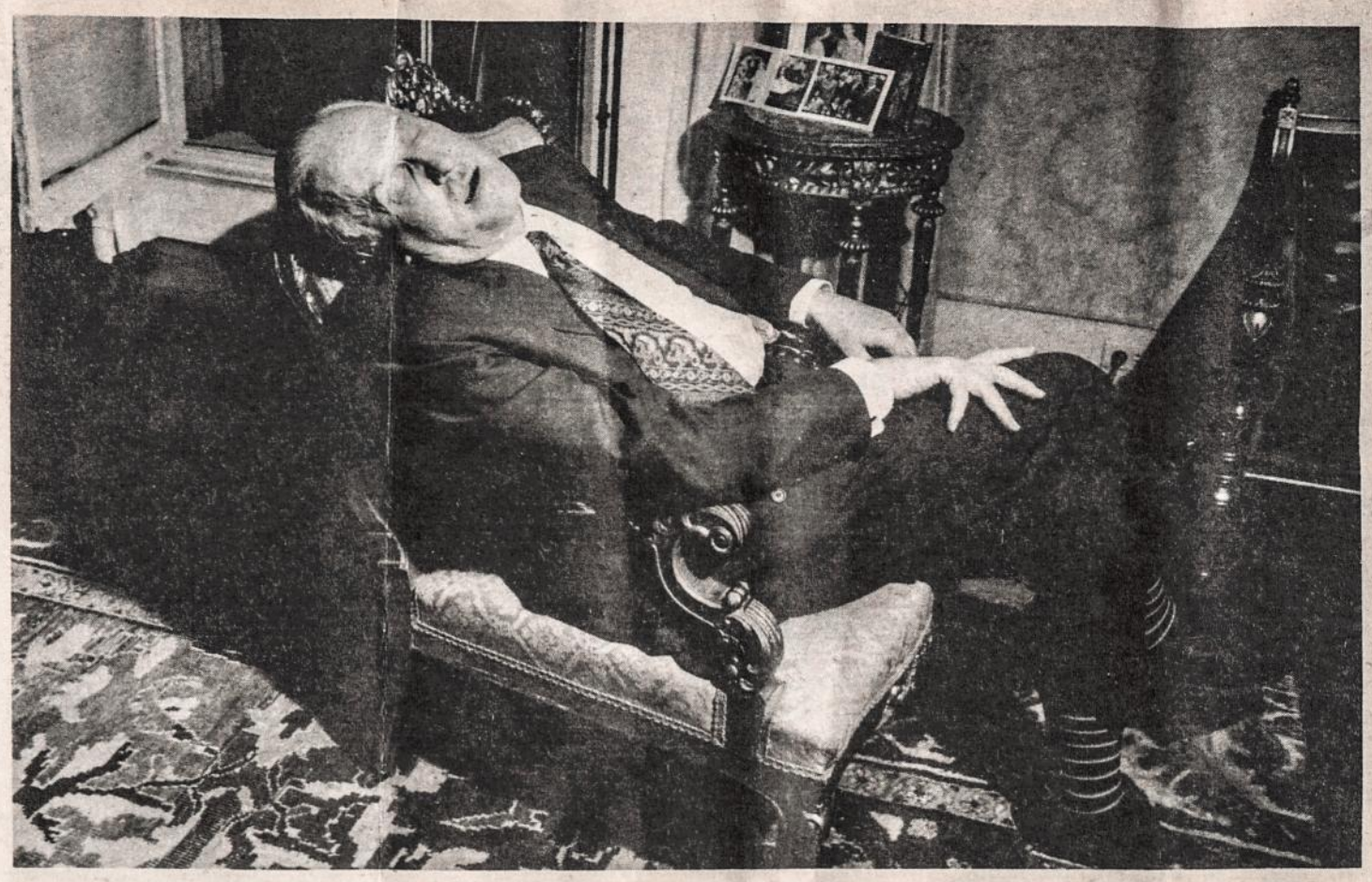

Po sunkių seimo posėdžių atstovas, suradęs laisvą valandėlę, nusnaudžia.

ŽVILGSNIS Į MELBOURNO LIETUVIŲ BENDRUOMENĘ

Rugpiūčio mėn. 1 dieną A. Šimkus laike viešo Akademinės Korporacijos Ramuvos konvento, paskaitė įdomią ir svarbią paskaitą "Žvilgsnis į Melbourno Lietuvių Bendruomenę". Paskaita išsamiai paruošta, buvo kritiška buvusiems Bendruomenės veikėjams, analizavo buvusių nesantaikų priežastis ir jaunimo nenorą dalyvauti visuomeniniame darbe.

Paskaitoje dalyvavo 43 žmonės, ir įvairiais klausimais pasisakė p.p J. Antanaitis, Bakaitis, Bladzevičius, Baltutis, Barkus, Gaidelis, kun. Gaidelis, Juška, Pocius, Prašmutas, Šalkūnas, Meiliūnas, kun. Vaseris, Stankūnavičius, Zalkauskas, Dr. Zdanius ir Zubras.

Žemiau talpiname trumpą paskaitos ir paskaitos įžangos santrauką ir sutrumpintus dalyvių pasisakymus. Korp. Senjoras fil J. Zalkauksas atidraydamas susirinkimą): Šio vakaro paskaita yra įdomi ir svarbi visiems Melbourno lietuviams. Tikiu, kad tai bus kritiškas žvilgsnis į Bendruomenės nuveiktus darbus ir veiklą. Aišku, kad klaidų padaryta labai daug, daug jų jau nebepataisomos. Pradžioje mūsų gyvenimo Australijoje vyko ideologinės, politinės rietenos, kurios buvo bereikalingos, beprasmiškos, atstūmiusios daug jaunų jėgų nuo dalyvavimo Bendruomenės darbuose. Ir dabar Bendruomenei reikia užmesti, kad ji neina su dabartiniais laikais, yra nelanksti ir remiasi tuzinu balsingų vyresnės kartos veikėjų . Rezultate mažėja mūsų skaičius. Vyksta eliminacinis procesas, kuriame mes naikiname vieni kitus, išstumiame iš veikimo. Praėjus virš 20 metų bendruomeninio gyvenimo, atsirado "tylioji" bendruomenė, tai tie šiame krašte gimę arba jauni atvažiavę. Jų yra daug ir jų skaičius didėja; bet ne jiems rengiami minėjimai, bibliotekos, susirinkimai, statomi lietuvių namai. Jų nuomonės niekas neatsiklausia. Susirinkimuose jie sėdi tylėdami salės gale. Bendruomenė nežiūri ateitin. Ar tai yra pradžia pabaigos?

A. ŠIMKUS

Bendruomenę suprantu kaip gyventojų kolektyvą, vienetą, glaudžiai jungiantį savo narius vietos reikalams tvarkyti. Mūsų atveju Bendruomenės veikla yra sutapusi su tautine ir net valstybine veikla. Melbourno Bendruomenės tikslai turėtų būti šie:

a) Jungti visus vietoje gyvenančius lietuvius į vieną kolektyvinį vienetą.

Praktiškai tačiau pasitaikė praeityje, kad asmenys, vadovaujantieji Bendruomenei, propagavo savo asmeniškus politinius įsitikinimus, kurie visai netiko gyvenimo sąlygom.

b) Propagoti, gyventi bei tobulinti mūsų tautinį ir kultūrinį gyvenimą. Negalima nustatyti, kad mūsų Bendruomenės veiksniai šioje srityje būtų labai pažangūs, greičiau reikėtų juos skirti prie rezervuotumo. Jaunimas, tuo tarpu, dažnai buvo linkęs į kraštutinumus.

c) kiek galint plačiau kelti mūsų tautinę ir valstybinę padėtį viešumoje.

Žvilgterėjus į veiklos siekius, reikia pripažinti, kad Melbourno Bendruomenė maždaug minėtų siekių ir siekė. Tačiau jau pradžioje, dėl politinių partijų susiskaldymo, Melbourne iškilo lyg ir netiesioginė religinė kova. Bendros kalbos nelabai buvo ieškoma, o pagrindinis *tikslas* buvo surasti daugiau tariamų blogų ypatybių opozicijoje, negalvojant apie bendrą tikslą ar tolimesnę ateitį. Be abejo, reikia pripažinti, kad veikla buvo gyva ir entuziastinga, tačiau klausimas kyla, kiek ji buvo kenksminga jaunosios kartos atstūmimui. Jai buvo sunku suprasti tokią veiklą išeivijoje.

Nepaprastai svarbus įvykis Bendruomenės gyvenime buvo Lietuvių Namų įsigijimas. Namai tapo tarsi rūbas, pridengiantis šalstantį kūną, priduodantis šilumą ir atgaivinantis lietuviškumą.

Kritiškai metus atgal žvilgsnį, reikia pirmiausiai pastebėti, kad tų laikų politinis erzeliojimas sukėlė ir gyvą veiklą vyresniųjų tarpe, tuo pačiu metu ir atstūme sunkiai sugrąžinamą tuometinį jaunimą į lietuvišką veiklą. Jaunuoliui, siekiančiam tiesos, ir logikos, reikėjo kovoti su vyresnės kartos veikėju, kuris lietuvių kalbos pajėgumu bei autoritetinių žodžių dėka, visuomet laimėdavo. Tokiu būdu daug pajėgaus jaunimo nusigrįžo nuo nesuprantamos jam veiklos ir buvo nesugrąžinamas vėliau.

Tų laikų ginčai vykdavo dažniausiai dėl paskirų asmenų norėjimo skiepyti savo asmeniškus įsitikinimus, taipogi dėka neturėjimo tolerancijos, nesupratimo laisvos nuomonės išreiškimo teisės ir ieškojime vien tik tariamai neteisingų minčių opozicijoje.

Mes turime nors ir labai atsargiai ir apgalvotai nesibaidyti keisti mūsų išraiškos formą kultūriniuose baruose. Reikalingas platesnis kėlimas mūsų tautinės ir valstybinės buities. Jos formos gali būti labai įvairios ir priklausiančios nuo kiekvieno bendruomenės nario. Mūsų dalyvavimas susirinkimuose, minėjimuose ir demonstracijose neturi mažėti. Svarbiausia tačiau, kiekvienas iš mūsų turi pasiklausti save, ar jis daro viską, ką gali, kad būtų vertas vadintis save lietuviu ir šios Bendruomenės nariu.

DALYVAVUSIŲ PASISAKYMAI:

1. Pasigedau paskaitoje prognozės. Būtent, kokia bus mūsų Bendruomenė už 10 - 15 metų.

2. Ateitis priklauso nuo mūsų. Svarbu, kiek asmeniškų pastangų įdėsime. Svarbiausiai yra lietuviška šeima ir mokykla.

3. Jeigu "tyliosios" Bendruomenės nariai neprasiverš į vadovaujančių eiles, senieji vadovaus ir toliau. Klaidų buvo padaryta daug. Senimas žino, ko jie nori, bet ar žino jaunimas?

4. Vietinės sąlygos, aplinka atitraukė jaunimą nuo Bendruomenės. Nesutinku su prelegentu, kad buvo asmenų, kurie, norėdami asmeniškai iškilti, pakenkė Bendruomenei.

5. Jaunimas turi daug gerų idėjų, bet turi sunkumų su lietuvių kalba, nedrįsta plačiau susirinkimuose pasireikšti.

6. (kalbėjo angliškai): Mūsų tikslas atgauti mūsų tėvynę, tuotarpu dabartinės organizacijos tam tikslui netarnauja. Kalanta save susidegino, bet ką mes padarėme? Kudirka kalėjime, *bet* ar mes *jam kuo* nors padėjome? Krepšinio komanda "Žalgiris" norėjo atvykti Australijon, - rusai neleido. Bet ką mes padarėme? Nieko. Mes turėtumėme daugiau veržtis. Ypatingai politinėje arenoje.

7. Mes turėtume veikti panašiai kaip žydai ar aborigenai. Mūsų veikla turėtų išeiti į australišką Bendruomenę.

8. Paskutinės dvi paklausėjų nuomonės yra pagirtinos. Vyčių organizacija Amerikoje, dėka anglų kalbos, stipriai politiniai veikia. Bendrai paėmus, tai akademinis jaunimas nieko nedaro. Mes tiek daug esame girdėję jų gerų patarimų. Tegul tik jaunimas dirba, tegul kandidatuoja į bent kokią valdybą. Idealios bendruomenės nėra, nereikia teisintis, nebėgti nuo jos, bet veržtis. Nuomonių skirtumas buvo ir bus.

9. Ar nereikėtų jaunimui sudaryti specialias sąlygas aktyviai reikštis Bendruomenėje.

10. Recepto negalima duoti.

11. Jaunimo Sąjunga turėtų įsijungti į Lietuvos laisvinimo darbą.

12. Prelegentas nedavė recepto, kaip pritraukti jaunimą. Mes turėtume gvildenti ne politinį veikimą, bet tautinę veiklą. Jaunimas turėtų gauti moralinį atlyginimą už dalyvavimą Bendruomenėje.

13. Nematau jokios tragedijos jaunimo pasireiškime Bendruomenės veikloje, tačiau žiūriu skeptiškai į Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungą.

14. Jaunimas nėra dėkingas už senimo įdėtą darbą Bendruomenėje. Kiek gi jaunimas prisidėjo prie Lietuvių Namų statybos? Bendruomenė sustiprėtų, jei jaunimas prisidėtų prie iki šiol padarytų darbų.

15. Mes turime organizaciją, kur jaunimas ir senimas bendradarbiauja, tai - TALKA. Pinigus įdeda senimas, o skolinasi jaunimas, Jaunimas neateina į susirinkimus, kadangi neranda prasmės ir įdomumo. Turime giliau pažvelgti į priežastis.

16. Nemanau, kad Bendruomenės kovos nubaidė jaunimą. Jaunas žmogus paprastai ieško kovos. Manau, kad yra priežastys, kodėl jaunimas išsibaidė. Bendruomenė nepražus. Jaunimas gyvas ir turėtų būti įtrauktas į politinę veiklą.

(Nukelta į 5-tą psl.)

GABIJA

SKYRIUS MOTERIMS

Redaguoja: A. Matukevičienė

Redakcijos adresas: 3 Rialton Ave., Blackburn, Vic. 3130, tel. 878 2565

KATAKOMBOSE

O. Areimaitė

Vieną 1578 metų pavasario dieną už senosios Romos miesto sienos mūro darbininkai kasė žemę, ieškodami "puccelan" žemės, kai jų kabliai atsidūrė tuštumoj ir prieš juos atsivėrė didžiulė požeminė ola. Žingeidumas nugalėjo nustebusių vyrų baimę. Jie nusileido žemyn ir pateko į begalinius tunelius su užrašais ir margais freskais ant sienų. Jie atrado nepažįstamą seną pasaulį. Greit pasklido gandas, kad šimtmečiais užmirštas mirties miestas sugrįžo į dienos šviesą. Visa Roma ėjo žiūrėti. Kardinolai ir mokslo žmonės lipo žemyn, net ir pats popiežius gyvai domėjosi atradimu. Šiandien tie antikos tuneliai, vėsūs, niūrūs ir pilni jaudinančių atminimų, patraukia ir užburia lankytoją, kurių čia suskaitoma per 500.000 į metus. Jie ateina iš visų pasaulio kraštų, įvairių rasių ir religijų. - Basi, kaip anie pirmieji piligrimai, turbūt niekas neateina?- "Si, si!" - atsako vadovas, - "Ipies!" (hippies).

Didžiausioji, įdomiausioji iš penkių žmonėms prieinamų katakombų ir daugiausia lankoma, turi Šv. Kalikso, itališkai San Callisto, vardą. Devyni 3-jo šimtmečio popiežiai čia palaidoti. Ji yra keli kilometrai į pietus nuo senojo sienos mūro, gražioje Via Appia apylinkėje. Įėjimas į katakombą sename sode, kurią puošia oleandrų krūmai ir rožės, rosmarinai, laurai, kiparisai ir net palmės. Vidury je, tarp garbingų, šimtmečių saulėje nudažytų aukso spalva, akmenų čiurlena fontanas.

Vadovai - daugiausia salezie čių Don Bosco ordino broliai, kuriems pavesta San Callisto apsauga. Tarpusavy jie moka 15 kalbų. Anksčiau eidavo į katakombas su žvakėmis, šiandien galerijos apšviestos elektra.

San Callisto, kaip ir kitose katakombose, koridorių sienos pilnos tvarkingai išdėstytų nišų, vadinamų Loculus kapais, kurie labai panašūs į laivo kajutes. Įrašai, kuriuos dar galima išskaityti, daugiausia priklauso paprastiems žmonėms, kaip; kailiadirbis, siuvėja, kalvis, audėjas, kiauliaganis ir vienas "elephantarius", tikriausia dramblio kaulo drožinėtojas ar pirklys. Kaikurie katakombose palaidoti krikščionys buvo lenktynių vežimukų (chariots) vairuotojai - publikos numylėtiniai, kaip šiandien filmų žvaigždės ar futbolistai. Galima rasti ir turtingų įrengtų kapų. Vadinami Arkosolkapais, gražiomis, margaspalvėmis freskomis išpuošti ir lanku aptempti. Dar impozantiškesni yra Cubicula - maži kambarėliai ar koplytėlės, skirti vienai turtingai šeimai. Kiti gal nebuvo turtingi, bet visą amžių taupė gražiam kapui.

Netoli nuo San Callisto yra dvi kitos, daug lankytojų pritraukiančios katakombos, Domitilla ir San Sebastiano. Paskutinioji vadinosi "ad catacumbas", kas reiškia "prie nusmegusio slėnio", iš ko yra kilęs vardas "katakombos", visų požeminių mirties miestų nuo ankstyvos krikščionybės laikų. Prie prieinamų katakombų dar priklauso Sant' Agnese ir Priscilla. Abi jos toli nuo Via Appia, šiaurinėje Romos dalyje. Visos penkios katakombos prižiūrimos skirtingų ordinų.

Nors popiežiaus sakralinė archeologijos komisija jau virš šimto metų dirba, kad atskirtų pasakas ir tikrovę apie šiuos požeminius labirintus; daugumą lankytojų ateina su klaidingais įsitikinimais. - Atrodo, kad žmonėms legendos labiau patinka, negu tiesa, - sako komisijos vadovas profesorius Sandro Carletti.

Pasakojimas, kad katakombas įkūrė ankstyvieji krikščionys, kaip savo kulto vietą, ar slėptuvę, neatitinka tikrovei. Katakombos buvo iškastos su pagoniškos valstybės žinia ir leidimu, kaip laidojimo vieta, kuriai buvo duodama neliečiamybės teisė, kaip ir kitai paskutinio poilsio vietai. Išskyrus kelias žiauraus krikščionių persekiojimo išimtis, toji neliečiamybė buvo respektuojama.

Kodėl krikščionys, o ne pagonys romėnai iškasė katakombas?

Dėl grynai finansinių priežasčių. Sklypai prie miesto vartų kapams buvo ypatingai pageidaujami ir brangūs ir neturtingiems to meto krikščionims buvo nepasiekiami. Turtingi apsikrikštiję ir pagonys simpatizantai padovanodavo mažas žemės parceles krikščionių kapams, bet jie greit būdavo užpildyti, nes krikščionims reikėjo daug daugiau vietos, negu pagonims. To laiko pagonis degindavo ir mažos urnos užteko pelenams. Sekdami žydų papročius, krikščionys laidojo visą kūną. Seši kvardartiniai metrai galėjo priimti 1.000 pagonių pelenų, bet tik nuo 30 iki 50 krikščionių. Kada tose mažose lygumėlėse nebebūdavo vietos, krikščionys nutarė kastis giliau po žemę. Jie išsikasė vis per kapą žemyn; iki trijų, kai kur keturių kapų gylio, net iki 20 metrų gilumos. Laimei, buvo labai lengva kasti; žemė labai minkštas, dregnas, vulkaninis klodas, kuri ore sukietėja taip, kad jokių stiprinimo atramų nereikia.

Pirmoji katakomba buvo iškasta apie 150 m. po Kr., paskutinioji apie 400 m. Kada krikščionybė per ciesorių Konstantiną 313 m. buvo paskelbta valstybine religija, labai pagyvėjo katakombų kasimas. Trys ketvirčiai visų tunelių buvo iškasta tuo laiku. Vėliau katakombų kasimas buvo staiga nutrauktas, nes krikščionių kapams buvo duodama daugiau vietos žemės paviršiuje.

Kiek krikščionių katakombose yra palaidota niekas tikrai nežino ir vargu ar kada sužinos. Buvo laikai, kada užpuolę barbarai plėšė kapus. Kitais laikais patys krikščionys plėšė, manydami, kad kiekvienas katakombos kapas yra kankinio kapas ir norėjo kankinių kaulų, kaip relikvijų. Prof. Carletti ir inžinierius Mario Santa Maria spėja, jog katakombose galėjo būti palaidota iki 700.000 krikščionių; daugiausia gal iki milijono, ir tik maža dalelytė buvo kankiniai. Dabar, naujaisiais laikais, tik viename kape 1845 metais surado žinomo kankinio, švento Hyacintus kaulus. Kapas buvo jo vardu pažymėtas ir aprašyta mirtis. Vokietijos Seligenstadt prie Frankfurt am Main tikintiesiems tai buvo skaudus smūgis, nes tūkstantį metų jie garbino ne tuos kaulus. Persistengusieji plėšikautojai buvo simbolių apgauti, kuriuos jie manė esant kankinių ženklais. Palmių šakos, balandžiai arba standriai užkimšta bonkutė su skysčiu, ką jie laikė kankinio krauju, buvo paprasti krikščionių kapų papuošalai, ir "kraujas" pasirodė esąs tik vynas ar kvepalai.

Po dešimtojo šimtmečio apiplėštas katakombas apleido, žemės drebėjimai užbėrė žemę. Įėjimai tapo užpilti ir dingo po lekiančiu smėliu. Neilgai trukus buvo ir jų vieta užmiršta, išskyrus San Sebastano. Jo vėsios galerijos buvo labai patogūs vyno sandėliai, ir daugelis puikių freskų statinėmis subraižyta.

Nuo atradimo 1578 m., per jau minėtą darbininkų kablį, katakombos tapo mokslininkų tyrinėjamos; ieškoma jų daugiau ir vis dar atrandama, arba žinoma, kur jos yra. Antrojo pasaulinio karo pabaigoje pasiklydus amerikonų bomba suardė geležinkelio pylimą ir atidarė dar vieną katakombą. Prof. Carletti tiki, kad jis žino, kur yra dar viena didelė, kuri senuose piligrimų vadovuose labai vaizdžiai - "prie septynių balandžių ir Šv. Jono galvos, ant agurkų kalvelės" atžymėta. Jo įsitikinimu, ji randasi moderniame Parioli priemiestyje, po milžiniško apartamento bloko pamatais. 1956 m. darbininkas kasdamas pamatą namui užtiko dar vieną, niekur neminimą mažytę katakombą su nuostabiai gražiais ir nesugadintais freskais.

Mokslininkams ir turistams katakombos yra tikrai įspūdingas pergyvenimas. Iš katakombų išlipantieji visuomet tylūs ir susikaupę. Įeinant atrodo, lyg eitum į laidotuves, bet viduje apima malonus, savotiškai laimingas ir laiminantis jausmas. Nėra liūdesio, nei slegiančio sunkumo, kaip bendrai kapų rūsiuose. Sunku apsakyti, bet jautiesi, lyg būtum senoj ramybės pilnoj, jaukioj bažnyčioje. Tas jausmas matomai visados apimdavo katakombų lankytojus, nes prieš daugiau, negu tūkstantį metų vienas piligrimas ant sienos užbraižė lotyniškai: "Šitoj tamsoj yra šviesa; šituose kapuose yra muzika".

***

Galerija su Loculus kapais, Domitilla katakomboje.

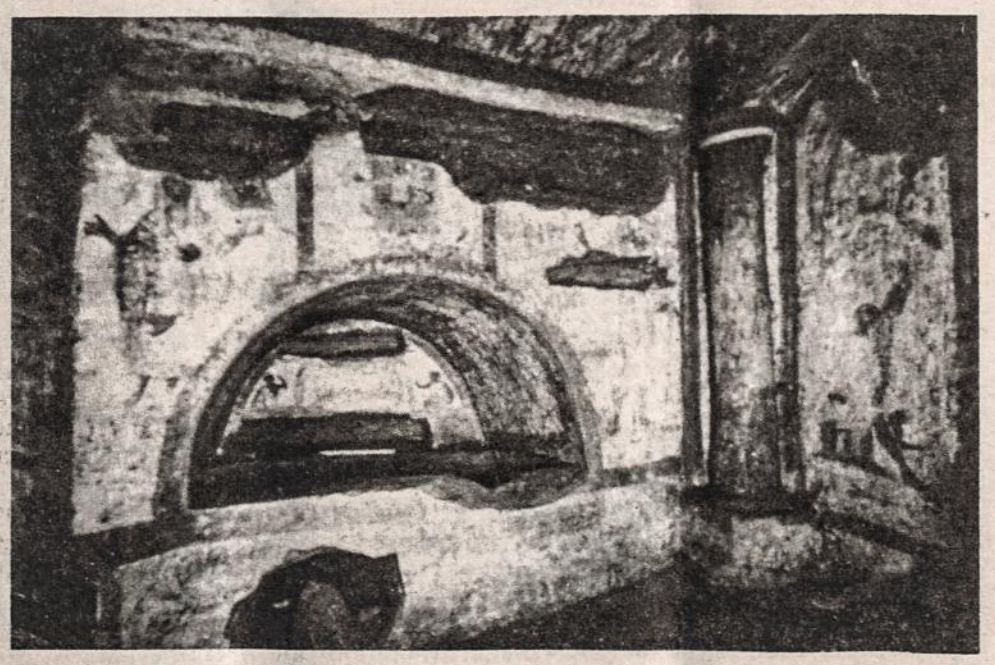

Arksol kapas Orpheus - Cubiculum (Domitilla Katakomba)

Gerkime su galva

Ne visi geria vien tik dėlto, kad gerti didelis malonumas. Daugelis geria norėdami būti didesniais, galingesniais. Niekas, tikrai niekas "taurelėj skausmo neskandina" - sako psichoanalitikai.

Kiniečiai, graikai, žydai ir italai geria užtektinai vyno ir "kietų" gėrimų, bet jie niekada netampa alkoholikais. Šioms, prieš alkoholį imunizuotoms tautoms, gėrimas yra tik socialinio kontakto mediumas, bet ne asmeniškas apsinuodijimas. Jie žino savo asmenišką "sveikatos" kiekį. - Ypatingai vakarietiškų civilizacijų jaunimas iš šių tautų turėtų pasimokinti alkoholio vartojimo, - taip perspėja Amerikos alkoholizmo tyrinėtojas prof. Morris E. Chafetz. Washington D.C. Kraštuose, kur alkoholizmo problemos beveik nėra, geriama tik smaguraivimui ir visuomet prie valgio. Kraštuose, kur šioji problema didelė, visuomet geriama skubiai ir be maisto. Yra stengiamasi kuo greičiau tapti "high"; pasiekti tam tikrą apsvaigimo padėtį be tikro malonumo. Alkoholis pilte susipilamas ir dažnai net didžiuojamasi jo kiekiu.

Norint surasti savo sveikatai tinkama kiekį, reikėtų apie šiuos gėrimo skirtumus pagalvoti. Sprendimą, gerti ar negerti, niekas mums negali padaryti, tik mes patys tylioje vienumoj ar sekančiame baliuje. Tačiau medicinos ir psichologiniai tyrinėtojai savo atradimais gali apsisprendimui pagelbėti.

Kiek žmonių mūsų krašte turėtų persvarstyti savo gėrimo įpročius, rodo sveikatos departamento, lygiai ir judėjimo nelaimių statistika. Alkoholiko definicija "excessive drinker" išeina iš priklausymo nuo alkoholio tokiame laipsnyje, kada jau yra jaučiamas fizinės ir dvasinės sveikatos suirimas. Statistika rodo virš 500.000 prisipažinusių ar pripažintų alkoholikais, iš kurių apie 100.000 yra moterys. Jiems gėrimo būdo pakeitimas padėti jau nebegali, bet tik radikalus alkoholio nutraukimas.

Socio-psichiatrijos alkoholizmo tyrimai rodo, jog pirmoj eilėj jaunimo polinkis į alkoholizmą priklauso nuo tėvų pavyzdžio, o tik vėliau nuo įvairių įtakų už šeimos ribų. - Gėrimo papročiai ir alkoholio vartojimas šeimoj, amžius ir lytis, profesija ir socialinė padėtis, kaip ir individualios sferos motyvacija, vaidina svarbų vaidmenį, - sako tyrinėtojai.

(nukelta į 4-tą psl.)

GABIJA

AGUONĖLĖS

Aga

Mes mėgstame dainuoti ir mylime mūsų liaudies dainas. Dainuojame ne vien iš meilės dainai, bet ir per dainą ir su daina stengiamės garsinti mūsų tautos vardą, skleisti mūsų kultūrą, mūsų tautos meną svetimųjų tarpe. Paskutiniu laiku mūsų tautos vardas ypatingai dažnai buvo minimas spaudoje, per radio ir net parlamentarų rinkiminėje propagandoj. O kad lietuvių vardas ypatingai plačiai yra minimas mūsų priemiestyje ir dėl valdžios organų gilaus susidomėjimo lietuviais - garbė tenka mūsų babunytei.

Iš kairės pusės kaimynė niekur nedirba. Jos vyras tarnauja kažkokiame departamente, dažnai jo nėra namuose ir ji gerokai nuobodžiauja. Babunytė irgi mūsų namų ugnelės saugotoja, todėl jodvi per tvorą pradėjusios nuo "gražios dienos" kalbėtis, su laiku peržengė tvorą ir susidraugavo. Eidavo drauge apsipirkti, gerdavo kavutę po kelias valandas, nueidavo abi į kiną kartais. Be viena kitos mažai ką ir bepradėdavo. Draugystė buvo tokia artima, jog dažnai galvojome, kad kaimyné yra antroji mūsų namų vaidilutė. Todėl visai normalu ir nenuostabu, jog vienos mūsų choro šventės proga babunytė nusivedė ir kaimynę į koncertą. Kaimynė nepaprastai žavėjosi mūsų dainomis, tautine apranga; dūsaudama gyrė, klausinėjo dainų turinio. Kadangi babunytė ne taip labai stipri anglų kalboj, mes jai įtaisėme žodyną, su kuriuo ji tik naktį laikinai persiskiria. Koncerte žodyno pagelba babunytė vertė dainų žodžius kaimynei.

Juk žinote, kad nemeluoju, jeigu sakysiu, jog mūsų dainose nieko blogo nėra; kad mūsų dainose vien meilė, paukštelių burkavimas ir žiedai, žiedai... Žydi viskas, kas tik koki žiedą išskleisti gali. Visus gėlynus sėjame visur; linelį ant pylimo, kanapėlę tėvelio sodely ir rūtas seselių daržely. Žaliuoja, žydi mūsų žolynai; obelys ir vyšnios, liepos ir berželiai, aguonėlės, kanapėlės, pinavijos, apynėliai... Duokite mums žiedą ir mes fortissimo išdainuosim jo grožį. Todėl ir, babunytė aiškina kaimynei, negailedama ir savo iliustracijų iš jaunystės ir tėviškės prisiminimų.

Sekančią dieną kaimynei atėjus įprastos kavutės ir įprasto pašnekučiavimo, jodvi vėl kalba apie vakarykštį koncertą. Kaimynė klausinėja, ypatingai susidomi kanapėle - žaliukėle tėvelio sodely. Dėl aiškesnio vaizdo babunytė dainą perdainuoja, iš anksto atsiprašius už ne solistinį balsą. Kaimynę labiausiai domina žodžiai, kuriuos ji noriai nusirašo. Džiaugsmingai įsibėgėjus, babunytė nepagaili apsakymą apie kanapėlės naudą; apie stiprias virves ir aliejų, senųjų ilgų pasninkų pavilgą brangiausią. Kaimynei akys iš džiaugsmo blizga, ji vis teiraujasi ir užsirašo. Matydama tokią dėkingą klausytoją ir mūsų liaudies meno adoratorę, babunytė išdainuoja jai visą gėlių darželį nepamiršdama ir kopūstų darže augusios aguonėlės. Kaimynės neišpasakytam džiaugsmui, iš mokyklos laikų prisiminus, babunytė net rankom paplodama išdainuoja visą aguonėlės rigmarolę: "O tai šitaip, dar ir va kaip, taip, taip aguonėlę sėja". Priedo babunytė išpasakoja visas aguonėlės geras ypatybes. Apie nenuoramus kudikėlius aguonų arbatyte užmigdytus arba su duona ir cukrum ir žiupsneliu aguonų sukramtytus ir į skiautelę įsuktą tuškelį vaikelis čiulpdamas, kaip suvystytas miegodavęs. Kaip jos aguoninis tortas žemės ūkio parodoj moterų kulinarijos skyriuje pirmą prizą laimėjęs. Apie Kalėdų šližikus su aguonų pienu. Ir daržas babunytei ne į daržą panašus, jeigu jame nežydi baltos ar ružavos pilnavidurės aguonos. Kaimynė nebeišlaiko, tiesiog tirpte tirpsta ir išbučiavus babunytę, "love ir darling" vadindama, išskuba namo. Babunytė nemažiau laiminga, atradusi tokią vertingą mūsų tautosakos garbintoją ir jautėsi svariai prisidėjus prie Lietuvos vardo garsinimo.

Po keleto dienų, grįžę iš darbo, randame babunytę dar didesnėj egzaltacijoj. Buvę keli džentelmeniški ponai ir jos klausinėję apie dainas, apie kanapėlę ir aguonėles. Pavaikštinėjo po daržą, bet kadangi žiema, tai daržas tuščias. Babunytė užkvietė juos visus atvažiuoti vasarą, kai bus pats aguonų žydėjimas. Babunytė nedrįso imti iš priejuostės savo žodyno, todėl iš ponų kalbos supratusi, kad jie dar atvažiuosią su vertėju. Jos nuomone, tie ponai tikriausia: yra tautosakų rinkėjai, kaip kadaise Lietuvoje po kaimus važinėję studentai, rinkdami liaudies dainas.

Dar nebaigus vakarieniauti, atvyksta tie patys trys ponai su vertėju lietuviu. Parodo pažymėjimus ir pasisako esą detektyvai iš "Narcotics Squad". Pataria babunytei pasikviesti advokatą ir perspėja, jog ką ji kalbės, gali būti prieš ją panaudota. Babunytė gerai nesupranta kame reikalas ir ieško žodyne narkotikų, bet ponai, ilgai nelaukę, paprašo babunytę važiuoti su jais. Mus apklausinėję palieka, bet babunytės ir prašomi nesutinka palikti, nors vyras siūlėsi eiti pats.

Jau keletas savaičių kai babunytė sėdi arešte, nes dėl narkotikų kriminalo už užstatą išimti neleidžia. Toks įstatymas. Narkotikų vartotojus guldo į ligoninę, pardavėjus uždaro į kalėjimą; tas pats įstatymas galioja ir aguonėlių augintojams. Prieš narkotikus eina globalinis karas, todėl babunytė labai pavojingas asmuo. Pagal kaimynės parodymą, mes lietuviai negana kad patys laisvai vartojame narkotikus, bet pratiname ir mažutėlius kūdikius. Kultūros vardu, tradiciniais šližikais prisidengę, darome žalą mus priglaudusiam kraštui.

Gailimės babunytės, bet jaučiame, kad jai kalėjime saugiau šiuo metu. Mūsų ramioj gatvelėj, ypatingai pro mūsų namus smarkiai pagyvėjo judėjimas ir aiškiai jaučiasi plačiai pasklidęs mūsų vardas. Lietuvių bendruomenė taip pat nesidžiaugia babunytės pastangomis, nes daugelis jau skundėsi pastebėję jų daržų stebėtojus; kiekvienas "tėvelio sodelis" įtariamas.

Už dešimties dienų babunytės teismas. Byla bus sprendžiama "in camera", todėl iš teismo salės reportažų spaudoje nelaukite. Gaila!

Tai šitaip, dar ir va kaip aguonėles sėja!

***

KYLAM IR KRINTAM

Veronika S.

Į pirmą savo gyvenimo balių ėjau "zomšiniais" bateliais aukštais kulnimis. Buvau tik keturiolikos metų. Batukus paskolino teta. Ėjau kaip ant kiaušinių, bet mano didumas ir išdidumas siekė dangų. Aukšti kulnys ir balius, į kurį ėjo aštuntokai ir net studentai, kartais pasimaišydavo ir koks kariūnas. Žodžiu, suaugusių balius. Buvo ir tėvai, bet jie nesiskaito. Šokti bijojau, net ir kviečiama nėjau, nes bijojau išgriūti. Sėdėti buvo kur kas saugiau. Balius praėjo... ne, visai nenuobodžiai; juk buvau aukštais kulnimis bateliais!

Porą metų vėliau turėjau nuosavus pusaukščius batelius. Dar vėliau, jau turėjau tikrus aukštais kulnimis krikštatėvio dovanotus. Kažkodėl jie man baisiai greit iškrypdavo ir mūsų priemiesčio batsiuvių dirbtuvės šeimininkas ir jo gizeliai asmeniškai pažino mano batukus. Galbūt ir jie pamilo juos, kaip aš mylėjau, nes nebeimdavo pinigų už pataisymą ir vienas iš gizelių mokė tiesiai ir gracingai vaikščioti.

Metai bėgo ir keitėsi kulnys. Buvo jie kaip kaladės, buvo smailūs, kaip vinys. Buvo aukšti, buvo žemesni. Nuo batelių užkulnių priklause socialinis statusas ir grožis. Kartais net geras apsigynimas nuo įkyraus adoratoriaus, kuriam gerai įspirti galėjai ne vien kulnimi, bet ir aštriu smaigaliu.

Pagaliau atėjo laikas išminties. Koja tvirtai jautėsi ant žemės, ar tai būtų ilgos pušnys ar sandaliai, ir atrodė visai gražiai. Grožis su protu; mada be kvailysčių ir žaislingumo.

O dabar! Dievuliuk brangiausias! Mano kojos pačios griežtai atsisako tų platforminių padų. Dabar aš nebemoderniška. Bijau, tiesiog bijau būti moderniška, nes puikiai žinau, kad tais dešimties centimetrų kabliais vaikščiosiu, kaip antis arba gulėsiu ant nosies ir atsikelti pati viena neįstengsiu.

Dažnai stoviniuoju prie batų krautuvių langų ir negaliu atsistebėti, kaip batų pramonė kyla vis į naują savijautą. Kulnis yra dvasios pakilimo pagrindu, socialinės aukštumos platforma. Kojos ir piniginė privalo pasiduoti tai įtakai ir eiti. Juo įvairiau ir juo netinkamiau kojoms, tuo brangesnė kaina. Ir kokių jų nėra?! Štai, iš Amerikos ateina žinia kad ten jau yra batelių su stikliniais kulnimis, kuriuose įtaisyti akvariumai su auksinėm žuvytėm. Kad žuvytė išsilaikytų gyva, reikia tik kaikada įpurkšti oro ir maisto. Korkiniai kulnys yra lengvučiai, o atrodo lyg būtų svininiai. Kartais net verkti norisi, bet mada, ir taip nešiok. Nors iš tikrųjų, tai mada mus nešioja. Mada eina ratu ir grįžta senelės ir prosenelės mados, tačiau ji dar niekada nebuvo tokia biauri, kaip dabar.

Neseniai dukterį nuvežiau į "party" ir ko neapalpau. Visos ten buvusios jaunos "damos" turėjo praleisti, gal būt, net po kelias valandas prie veidrodžio, kad save galimai biauriau sub iaurotų. Plaukai lyg ant karštos vinies susukti, kaip Afrikos zulų. Veidai išbaltinti kreida ir ryškiai žali poakiai. Skarmalai ant kūno ir kažkas baisiaus ant kojų. Iš karto nesusivokiau; žmonės, ar baisaus sapno šmėklos?

Mada neturi nieko bendro su grožiu. Mada tampa užsiėmimu, kai nieko svarbesnio nebėra, ir ji tampa gyvenimo tikslu, jei gyvenimas tuščias. Mes turėjome keletą gerų metų, kai mada buvo tik rėmai, bet ne turinys. Pramonė neilgai teleido mums būti protingais.

Bet tegul ... Tegul kas nori griūva per savo pačių kojas, tegul šlubuoja paskui madą. Aš mielai pasilieku nemoderniška. Dar turiu prisipirkus keletą porų senovišku batukų. Vėliau drauge su visais vaikščiosiu basa.

***

GERKIMĖ SU GALVA

(Atkelta iš 3 psl.)

Ypatingai šiuo mėtu dėmesin krinta moterų lyginimasis su vyrais gėrimo įprotyje.

Alkoholio problema pasaulyje labai sena. Neatmenamai seniai romėnas istorikas rašė apie šiaurės - rytų Europos tautas, kaip nepaprastai, per dienas ir naktis, girtuokliaujančias, kurių gėrimai neretai baigdavosi žudynėmis. Ypač pažymėtinos germanų, skandinavų ir slavų gentys. Senoji Edda turi įrašytą perspėjimą: - Nieko nėra kenksmingesnio, kaip besaikis alaus gėrimas. Užmiršimo paukštis gieda save apsvaiginantiems ir pavagia jų sielą. - Karčiamas, panašias į šių dienų "už kampo" smukles mini Venantius Fortunatus, 530 m. Poitiers vyskupas, rašąs apie tipišką girtuokliavimą mūsų kraštuose. - Jie dainavo dainas ir grojo. Aplink sėdėjo klausytojai ir didžiuliais ragais lenktyniavo gerti. Kas negėrė, buvo laikomas paiku. Turėjo skaitytis laimingas, kurs po tokio gėrimo gyvas liko. - Venantius Fortunatus gal truputį perdėjo, būdamas blaivininku. Bet tiktai truputį. Romėnai irgi nedaug geresni tebuvo. Kiekvienam cezariui prieš karūnuojant Romoje buvo statomas klausimas: - Ar tu, su Dievo pagelba, prižadi išsilaikyti blaivas? - Net ir Luther'is 16-tame šimtmetyje, aiškindamas 101-ją psalmę, rašė; - Kiekviena tauta turi savo velnią. Mūsų velnias - girtuoklystė.

– Kai kurie vyrai geria daugiau už kitus, nes jie nori būti galingi ir alkoholis jiems galios iliuziją sustiprina, - sako dauguma Amerikos psichiatrų, analizavę įvairių kraštų gėrimo papročius. Stipriai geriančios tautos, kaip germanai, rusai, yra labai turtingos herojiškais padavimais; istorijomis apie laimėtus didžiulius mūšius, medžiokles, fantastiškus turtus ir garbę. Alkoholis pakelia "galios" hormono Adrenalin produkciją, kuris organizme turi didelę mobilizacinę reikšmę. Todėl suprantama, jog trokštąs asmeniškos didybės, alkoholyje randa didelę priemonę jai pasiekti. Alkoholis ne vien troškimą stiprina; jis padeda jį išreikšti. Peštynės, nelaimės, seksualiniai "žygdarbiai" ir šeimos nesantaika dažnai yra to pasekmės. –

Bet moterys? Ar moterys ne iš rūpesčių geria? Ar ne dėlto jos ima bonką, nes nori nusivylimą nuskalauti ir laikinai bent užmiršti? Vidujinę įtampą atleisti? Dauguma geriančių moterų teisinasi labai panašiai. Kai kurios dar tikina ir pačios tiki, kad alkoholis padeda virškinimui. Kodėl iš tikrųjų geria, nė viena tikrai nežino. Medicina jau seniai sako, kad gerti iš rūpesčių yra labai nesveika, nors visiškai negerti medicina neliepia. Alkoholis, ramiai ir saikingai geriamas, sveikatai nekenkia. Mes turime tiktai žinoti, kada savęs paklausti; - Ar šitas stiklas dar vis tebėra stiklelis atsipalaidavimui ir malonumui? Ar mes vis dar jaučiamės stiprūs? Stiprūs tam sekančiam stiklui, kuris tampa tuo "vienu perdaug" ir per ji galime įvažiuoti į stulpą ar net gyvybę kam nors atimti?

Kelkime taurelę, bet proto nepragėrkim. Gerkim taip, kad niekam galva nei širdis dėl mūsų neskaudėtų.

***

ALGIS JOMANTAS

JUMS PATARNAUS PAS

WINTER & TAYLOR

Algis Jomantas yra Jūsų žmogus pas Winter & Taylor - Geelongo geriausiame naujų ir vartotų automobilių centre. Algis žino Jūsų problemas ir tik laukia Jums padėti, įsigyjant geriausios rūšies vartotas mašinas ar naujus Holdenus iš Winter & Taylor.

Algis Jums geriausiai patarnaus, nežiūrint kur gyventumet Melbourne, Geelonge ar bet kur kitur.

Melbourno klientams formalumai atliekami Melbourne

Bet kuriuo metu skambinkite Algiui: Geelong telef. 9 7121, po darbo valandų Geelong 7 1117.

Algis mielai sutvarkys Jūsų norimos pasirinktos mašinos finansinius reikalus ir išsimokėjimus. Holden, Torana, Statesman, Monaro.

Winter & Taylor, 101 Mercer St., Geelong.

DEKLARACIJA
IV PLB seime rinkimus laimėjusios grupės padarytas pareiškimas.

Gerbiamieji Seimo atstovai,

Mes esame įsitikinę, kad Lietuvių Bendruomenė, pagal jos prigimtį ir paskirtį, turi visus lietuvius jungti ir vienyti Lietuvai laisvės siekti, lietuvybei išlaikyti ir lietuvių tautinei kultūrai išeivijoje kurti. Tų tikslų mes sieksime, atlikdami tokius konkrečius uždavinius.

1. BENDROS VEIKLOS SRITIS

Vykdysime Seimo nutarimus ir dirbsime visus tuos darbus, kuriuos buvusioji valdyba dirbo ar buvo užsibrėžusi, tobulinsime pagal galimybes bendrą lietuvių veiklą kultūrinėje, informacinėje ir visuomeninėje bei tautinėje srityje. Leisime Pasaulio Lietuvį ir stengsimės jį padaryti informaciniu bei ryšių žurnalu tarp pasaulio lietuvių.

2. JAUNIMO SRITIS

Padėsime išeiti į gyvenimą ir aktyvią veiklą II PLJ Kongreso metu įsisteigusiai Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungai, ją remsime ir stiprinsime tiek, kad ji išsilaikytų ir augtų. Padėsime sąjungai suorganizuoti III PLJ Kongresą Brazilijoje ir rūpinsimės tolimesnių kongresų organizavimu.

Skatinsime, remsime ir ugdysime visokeriopą lietuvių išeivijos jaunimo veiklą ne tik PLJ sąjungoje, bet ir atskirose, jau seniai veikiančiose, ateitininkų, skautų, neolituanų, šviesiečių - santariečių organizacijose, įvairiuose sambūriuose, klubuose, akademiniuose rateliuose ir neorganizuoto jaunimo tarpe.

3. ŠVIETIMO SRITIS

Švietimui, kaip vienai iš pačių didžiųjų lietuvybės išlaikymo priemonių, PLB valdybos veikloje mes skirsime vieną iš pačių didžiųjų dėmesių. JAV LB Švietimo Tarybos labai sumaniai atliekamą darbą stengsime išplėsti į kitus kraštus. Ypačiai stengsimės stiprinti lituanistinį švietimą Pietų Amerikos lietuvių jaunimo tarpe.

4. KULTŪROS SRITIS

Kultūrinei veiklai skatinti ir artimesniam kultūriniam bendradarbiavimui tarp atskirų kraštų bendruomenių siekti stengsimės suruošti plataus masto pirmą pasaulio lietuvių kultūros kongresą.

Stengsimės sudaryti sąlygas mažesniems meno vienetams ar paskiriems menininkams, ypač iš jaunimo tarpo, išvykti pasirodyti į kitus kraštus. Ieškosime būdų sudaryti sąlygas iškilesniems mūsų kultūrininkams savo kūrybą paskleisti svetimtaučių tarpe.

Kultūrinei ir mokslinei veiklai plėsti ir turimoms pajėgoms aktyviau pasireikšti bei jas išnaudoti ieškosime galimybių užsakyti stambesnio masto kūrinius pas iškilesnius mūsų kultūrininkus ar mokslininkus. Skatinsime lituanistinės medžiagos rinkimą, lituanistinių bibliotekų steigimą, remsime chorų, tautinių šokių vienetų, meno ansamblių ir teatrinę veiklą.

Remsime išeivijos lietuvių mokslininkų veiklą, Mokslo ir Kūrybos simpoziumų organizavimą ir Pabaltijo mokslininkų bendradarbiavimą. Rūpinsimės, kad lietuviška knyga pasklistų ir mažiau pasiturinčiuose kraštuose gyvenančių lietuvių tarpe.

5. SENOJI IŠEIVIJA

Kartu su kraštų bendruomenių vadovybėmistardamiesi ir veikdami, ieškosime priemonių "atkasti" dingusias senosios išeivijos įvairias kartas. Kanadoje, Šiaurės bei Pietų Amerikos kraštuose bandysime suieškoti ir suregistruoti kaip galima daugiau jau lietuviškai nebekalbančių lietuvių, daugiausia iš akademikų tarpo, ir bandysime šaukti jų suvažiavimus, kuriais sieksime sužinoti, kokios yra realios galimybės grąžinti juos į aktyvių lietuvių šeimą.

Šį uždavinį įvykdyti Amerikoje prašysime vyčių talkos.

6. PAVERGTOS LIETUVOS REIKALAI

Galimybių rėmuose jungsimės į tautos išlaisvinimo darbą ir pirmiausia vykdysime tokius specialius uždavinius, kurių nesiima mūsų politiniai junginiai. Sekdami įvykius okupuotoje Lietuvoje, bendrai su visais lietuvių išeivijos veiksniais stengsimės padėti pavergtųjų lietuvių pastangoms išsilaisvinti iš vergijos. Organizuosime, skatinsime arba dirbsime tik tokius darbus, kurie duotų konkrečius rezultatus.

Sieksime bendrai koordinuotos pabaltiečių veiklos ir ieškosime artimesnių ryšių su ukrainiečiais ir kitais pavergtaisiais.

7. VIENYBĖ

Dabar labai populiarus žodis. Jos stoka dažnai teisinam savo nepasisekimus. Nors gerai žinome kliūtis vienybei ir vieningam darbui išeivijoje, bet stengsimės jas nugalėti ir vienybės nuoširdžiai sieksime. Tarsimės su kiekviena organizacija, siekiančia dialogo su mumis arba tokių dialogų ieškosime savo iniciatyva. Ieškodami vienybės, lygiai gerbsime kitų įsitikinimus, lygiai ir Bendruomenės principus.

Į PLB valdybą einame ne ką nors valdyti ar kam nors įsakinėti, bet norime dirbti konkretų darbą, koordinuoti laisvame pasaulyje išsisklaidžiusių lietuvių veiklą ir pagelbėti mūsų pagalbos reikalingiems. Mes stengsimės būti veiklūs jūsų valios reiškėjai, jūsų pavestų uždavinių ir nutarimų vykdytojai. Dėl to neskelbiame jokių šūkių ir nesiūlome rezoliucijų, bet siūlome savo jėgas atlikti tuos darbus, kurie reikalingi visai Lietuvių Bendruomenei, pavergtai tautai ir tautos laisvei.

Mūsų veiklos ramstis bus energingai ir kruopščiai atliekamas darbas, duodąs konkrečius rezultatus.

Su pagarba,

kandidatų grupės vardu
Bronius Nainys

Vašingtonas, 1973 met. rugsėjo 2 d.

PADĖKA

Mūsų mylimam tėveliui ALEKSANDRUI GERVINUI staiga mirus, nuoširdžiai dėkojame kun. P. Butkui ir visiems dalyvavusiems rožančiuje, Šv. Mišiose, palydėjime į kapines, už gėles ir už pareikštas užuojautas.

Sūnus ir šeima

DR. ALFREDĄ RENIGERĮ ir žmoną DANUTĘ, sulaukusius dukrelės, sveikiname ir linkime laimingo šeimyniško gyvenimo.

Sydney Liet. Gydytojų Draugija

Petras Petraitis, Arūnas sulaukęs 21 metų, jo brolis inž. Jonas ir p. V. Petraitienė sukaktuvių proga.

***

21 METAI

Esame įpratę prie visokių jubiliejų, bet gražiausias ir, tur būt, reikšmingiausis žmogaus gyvenime yra 21 metų jubiliejus. Žmogus pagal senas tradicijas tampa pilnametis, subrendęs, nepriklausomas, savarankiškas ir tuo pačiu laimingas, nes pats savo darbus nuo dabar svers ir spręs, įsipareigos ir atsakys prieš įstatymus ir tvarką. Pilnametis tampa, kaip Vidūnas sako, pats sau žmogus. Toks žmogus tapo Vlados ir Petro Petraičių sūnus Arūnas Petraitis, kuris rugpiūcio 18 d. sulaukė ir atšventė savo 21 metų jubiliejų. Arūnas gimė ir vaikystės amžių praleido gražiose Wollongongo apylinkėse, dažnai su tėvu žvejodamas žuvis, o su mama rinkdamas paplūdimiuose nuostabiai gražias kriaukles.

Šiuo metu Arūnas gyvena Melbourne ir studijuoja universitete, priklauso Liet. Studentų Sąjungai ir yra sporto klubo "Varpas" krepšininkas. Jo pasveikinti susirinko daugiau kaip 70 svečių, jų tarpe atvyko iš Sydnejaus jo krikšto motina Nijolė ir Kastytis Stašioniai, brolis inž. Jonas iš New Guinea, kolegos iš Adelaidės, Sydnejaus ir Hobarto.

Šiose gražiose iškilmėse tėtis pasakė paskutinį savo žodį ir įteikė raktą, simbolį laisvės. Ta proga linkime Arūnui baigti universiteto studijas ir niekados nenutolti nuo lietuviškos bendruomenės. Stovėk kaip ąžuolas drūts prie Nemunelio.

***

SULAUKTA PRITARIMO

Prieš kiek laiko, šiame laikraštyje buvo keliama mintis apie mirusiųjų mūsų tautiečių prasmingesnį pagerbimą ir ilgalaikį jų prisiminimą. Užuot mirusiųjų karstą bei kapą puošus gėlių puokštėmis bei vainikais, kurios oro atmainų greit sunaikinamos, buvo siūloma gėlėms pirkti daromas išlaidas paaukoti mūsų tautiniai bendruomeniniams reikalams, kuriais mirusieji būdami gyvi rūpinosi ir sielojosi.

Ši mintis ypač melbourniškių lietuvių tarpe, susilaukė teigiamo pritarimo. Laike paskutiniųjų poros trejeto metų, vietoje kai kuriems mirusiems pagerbti perkamų gėlių, buvo suaukota Lietuvių Namams ar kuriems kitiems tautiniams reikalams daugiau tūkstančio dolerio. Tai apčiuopiama suma už kurią amžinybėn iškeliavusių prisiminimą prasmingai galima atžymėti.

Tokiam atžymėjimui, vieno mirusiojo prisiminimui surinktų aukų, savaime aišku, neužtenka. Tad surenkamas šiam tikslui aukas reikėtų žymėti atitinkamoje sąskaitoje, o stambesnę sumą surinkus, visų tų mirusiųjų vardui prisiminti, galima būtų gražiai dekoruoti Lietuvių Namuose kambarį ar įgyti kokį nors prasmingą ir reikalingą daiktą, atžymint atitinkamą dedikaciją.

Vrž.

***

ŽVILGSNIS Į MELBOURNO LIETUVIŲ BENDRUOMENĘ

(Atkelta iš 2 psl.)

17. Dabartinė vidurinioji karta yra atsitraukus nuo veiklos dėl nesantaikos, kuri įvyko anksčiau. Dabartinės sąlygos yra geresnės jaunimui įsijungti į Bendruomenės veiklą. Manau, kad anksčiau ar vėliau jaunimas pripažins, ką atsiekė senimas Bendruomenėje.

18. Dr. Maceina analizavo ir suskirstė emigrantus į dvi kategorijas - duonininkus ir kultūrininkus.

19. Maceina rekomenduoja jaunimui surasti naujus kelius. Jis siūlo jaunimui įsijungti į gyvenamo krašto veiklą ir tuo būdu duoti lietuviškos dvasios impulsus gyvenamam kraštui. Jaunuolis, kuris šį vakarą kalbėjo angliškai yra pagirtinas. Jis išreiškė savo mintis svetima kalba, bet jo patriotiškumas yra didelis. Mes visi supratome jo mintį. Turime leisti jaunajai kartai, jei nori, išsireikšti angliškai. Tarpusavyje šalinkime neapykantą, daugiau žvelkime į pozityvią kryptį.

20. Reikia kaltinti laisvą mokymo sistemą Universitete. Čia mes prarandame jaunimą.

21. A. Šimkus neužtektinai stipriai išsireiškė ir jam nėra reikalo atsiprašinėti. Anksčiau be reikalo buvome užsiėmę vienas kitą pjauti, erzinti ir kovoti.

Jeigu paskaitoje daugiausia atsispindėjo Bendruomenės trūkumai praeityje, tai klausytojų pareiškimuose vyravo jaunimo pasyvumo klausimai. Angliškai kalbėjęs jaunuolis buvo pagirtas už patriotiškumą ir lietuvišką dvasią... Vienas iš klausytojų teisingai pastebėjo, kad mes visi pradžioje lyg ir nustebome jaunuoliui pasiprašius žodžio anglų kalba , bet vėliau paaiškėjo, kad tai buvo geriausias pavyzdys, kad jaunimas domisi tautos reikalais, nors ir kalbėtų angliškai.

Kitas dėmesio vertas pareiškimas buvo, kad jaunimas, daug kritikuojantis, pats turėtų daugiau žinoti ko nori. Visų svarbiausia yra jaunimo dalyvavimas ir įsijungimas į Bendruomenę.

(z)

***

Įvedus tarptautinę ledų sargybą (International Ice Patrol) po to kaip susidūręs su ledo kalnu 1912 m. paskendo laivas "Titanic", iki dabar Atlanto vandenyne neįvyko jokios katastrofos. Visa eilė valstybių moka už sargybos išlaikymą, o tikrieji sargai yra amerikiečiai.

SENIAU...

Merginos turėjo slapta žavingumą ir jis buvo slaptas.

... nebuvo jokių asmenybės problemų. Tevai pasakė, kas esame ir to užteko.

... berniukui išaugus rūbus, jie atitekdavo jaunesniam broliui. Dabar tenka seseriai.

***

Išmintingas viska pastebi. Kvailys apie viską daro pastabas.

H. Heine

***

Jubiliejiniai Lietuvių Skautijos metai

PO ŠVETIMU DANGUM

JUBILIEJINĖ STOVYKLA J.A.V.

Liet. Skautų S-ga, pagal įsisenėjusią tradiciją, kas 10 m. ruošia taip vadinamas Tautines Stovyklas; pirmoji jų suruošta 1928 m., II-ji TS įvyko taip pat dar Nepriklausomoje Lietuvoje 1938 m., III-ji TS įvyko 1948 m. Vakarų Vokietijoje, o IV-ji ir V-ji Tautinės Stovyklos - 1958 ir 1968 m. - įvyko jau Amerikos kontinente.

Nuo 1953 m., kak ilgi dešimtmečio tarpai tarp dviejų Tautinių Stovyklų sutrumpėtų, pradėta ruosti vadinamos Jubiliejinės Stovyklos. Jos įvyko 1953, 1963 ir dabartinė - 1973 metais.

Į šias visas dideles stovyklas suplaukia skautiškojo jaunimo iš įvairių skautų ir skaučių organizacijos sektorių. Paskutinio dešimtmečio tokiose stovyklose ir dalyvių gana gausu. Pav., Jubil. Stovykloje 1963 m. dalyvių buvo apie 700 asmenų. V-joje TS 1968 m. jų perėjo apie 1750 asmenų, šių metų Jubil. Stovykloje registruotų stovyklautojų buvo apie 1250 asmenų.

Tos stovyklos įvairuoja savo programomis, veikimo turiniu ir pan. O ir didelė dalis stovyklautojų keičiasi. Bet tai labai svarbūs ir reikšmingi didelės organizacijos įvykiai, įtakingi visam lietuvių skautybės sąjūdžiui.

Tik ką pasibaigusi Jubil. Stovykla suruošta Lietuvos sostinės Vilniaus 650 metinėms paminėti, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo - moderniosios Lietuvos valstybės atkūrimo (1918.2.16) 55 metų sukakčiai atžymėti ir lietuvių tautos kovai dėl laisvės giliau įsisąmoninti, lietuvių skautybės gyvavimo (nuo 1918 11.1) 55 metų sukakčiai atšvęsti ir skautų - čių žurnalo "Skautų Aido" (1923.3.15) 50 metų jubiliejui pagerbti.

Visai, didžiulei stovyklai vadovavo v.s. Antanas Saulaitis, talkinamas štabo. Jubiliejinė Stovykla buvo padalinta į kelias pagrindines stovyklas, kurios savo keliu padalintos dar į pastovvkles:

Skautų Brolijos VILNIAUS stovykla. Ją sudare vilkiukai - Žvėrynas, skautų - Šventaragio Slėnis, jūrų skautų - Užupis ir skautų vyčių - Vilkpėdė.

Skaučių Seserijos LIETUVOS: jaunesniųjų skaučių - Rytmetėlis, skaučių - Saulės Takas, vyr. skaučių - Sietynas, jūrų skaučiu, - Anapus Marių ir vadovių - Žara.

Akademinio Skautų Sąjūdžio - ADMELIORA.

Be to administracijos, vadovaujančio bei ūkinio personalo ir svečių - BENDRIJOS stovykla.

Kiekviena stovykla (ir atitinkamai jos pastovyklės) turėjo savo programas, pritaikytas šios Jubil. Stovyklos siekimams ir atitinkamoms skaučių bei skautų grupėms.

Jubiliejinėje dalyvavo atstovai iš visų pasaulio kraštų, kuriuose veikia LSS vienetai - Anglijos (2), Vokietijos (2), Brazilijos (1), Kanados ir J.A.V. skautai - tės čia suplaukė šimtais ... Australijos rajoną atstovavo melburniškė v.s.v.sl. Rasa Milvydaitė ir, kiek vėliau stovyklon nuvykęs sydnėjiškis, v.s. Aleksandras Mauragis.

Kaip stovyka vyko, kas joje daroma ir t.t. ,lauksime mūsų atstovų papasakojant.

***

Debiutantės su palydovais. Iš k. į d. Ramutė Stankevičiutė, Bronius Sabeckis, Sonia Fišerytė, Edvardas Brazauskas, Rita Kalikaitė ir Petras Semesko.

LSS 55 m. jubiliejus (1918 - 1973) Beaumont - Ohio U.S.A. 1973 rugpiūčio 19 - 29 d.

"VILNIAUS" TUNTO KRONIKA

Metų pradžioje "Vilniaus" tunto kontingentas iš 5 skautų ir 13 skaučių dalyvavo rajono 25-mečio stovykloje, Ingleburn'e, N.S.W.

Naujuoju tunto vilkiukų vadovu paskirtas Tadas Gurskis. Girdėti, kad vilkiukų skaičius smarkiai padidėjęs.

V.s.sl. Birutė Mikužienė, daug prisidėjusi prie tunto veiklos atgaivinimo, Seserijos VS apdovanota Tevynės Dukros žymeniu.

Balandžio 1 d. Adelaidės Lietuvių Namuose pietus gamino "Vilniaus" tunto "Vaivorykščių" skiltis, talkinama ps. M. Neverauskienės ir p. Ir. Vosiliūnienės. Pietūs, matyt, gerai pavyko, nes rugpiūčio 12 d. jas vėl matome Lietuvių Namuose, pasikaišiusias prijuostes... Šiuokart pietūs buvo ne už dyką - grynas, vaivorykštinis pelnas - $18/60!

Balandžio 1 d. įvykusioje Skautininkų Ramovės sueigoje ir iškilminguose pietuose "Vilniaus" tunto tuntininkas įteikė pasižymėjusiam rajono skautų veikėjui, v.s. Vyt. Neverauskui, LSS Geležinio Vilko ordeną, kuriuo jis prieš kurį laiką buvo apdovanotas.

Gegužio 14 - 15 d.d. suruoštoje "Vilniaus" tunto stovykloje dalyvavo 29 skautai - tės. Jos viršininkė buvo v.s.pl. Rūta Bielskytė. Stovyklą globoja ps. Donatas Dunda, pats visą laiką stovyklavęs. Pirmoji diena buvo skirta Romo Kalantos pagerbimui, antroji - Motinai, trečioji - LSS 55 m. jubiliejui paminėti. Stovyklą aplankė ALB Krašto V-bos Pirm., v.s. V. Neverauskas, ta proga pasakęs dienai pritaikytą žodį. Įžodį prie laužo davė 2 vilkiukai, 3 paukštytės ir 1 skautė.

Iškilmingos tunto sueigos metu, birželio 10 d., Tarpt. Skautų Rėmėjų ženklelis įteiktas visai eilei tunto rėmėjų: p.p. G. Straukienei, P. Bielskiui, inž. A. Pacevičiui, fil. dr. N. Ratkevičienei, S. Dundai, J. Venclovavičiui, I. Tauniui ir A. Pranckūnui. Sueigoje dalyvavo svečias, australų skautininkas. Laužėlį pravedė v. sk. Auksė Stankevičiutė.

Tunto Tradicinis Balius įvyko rugpiūčio 14 d. - jis praėjo pasisekimo ženkle. Baliuje debiutavo 3 Adelaidės lietuvaitės. Jas priėmė ASS vadeivė, fil. ps. dr. J. Maželiene ir ALB Krašto V-bos Pirm., v.s. Vyt. Neverauskas. Ceremonijas pravedė p. P. Bielskis.

Rugpiūčio 12 d. įvykusios tunto sueigos metu "Vaivorykščių" skiltis performuota į skaučių draugovę, draugininke paskiriant v.s.sl. Rūtą Bielskytę. Skautų "Erelių" skiltis irgi performuota į draugovę, draugininku paskiriant s.v.sl. V.P. Neverauską.

Vyr. Skaučių Skiltis, vadovaujama v.s.pl. Auksės Stankevičiutės, ruošiasi neužilgo pradėti scenos veikalo repeticijas. Veikalo pavadinimas kol kas laikomas paslaptyje.

Rugpiūčio 30 d. įvykusios ASS Adelaidės Skyriaus sueigos metu į filisteres pakelta t.n. Bronė Mockūnienė.

Adelaidės "Vilniaus" tunto vadiją šiuo metu sudaro: tuntininkas - ps. V. Ilgūnas, tuntininko pavad. sk. vyčių vadovas - ps. D. Dunda, dvasios vadovas - kun. A. Kazlauskas, MIC, tunto adjutantas ir skautų draugininkas - s.v.sl. V.P. Neverauskas, vilkiukų vadovas - sk. T. Gurskis, skaučių sk. vedėja ir vyr. skaučių skilties vadovė - v.s.sl. B. Mikužienė, jos pavad. - v.s.pl. A. Stankevičiutė, skaučių d-vės draugininkė - v.s.sl. R. Bielskytė, paukštyčių globėja - ps. M. Neverauskienė, Sk. Tėvų K-to pirm. - G. Straukienė, skautininkų ramovės seniūnas - v.s. V. Neverauskas.

Sudarė Ž.

***

Po trisdešimties trejų metų nesimatymo susitiko du seni draugai v.s. Antanas Saulaitis ir v.s. Aleksandras Mauragis Beaumont - Ohio LSS jubiliejinėje stovykloje 1973.8.19 - 29 d.d.

1973.6.10, po oficialios sueigos dalies prasidėjo linksmoji laužo programa.

ŠYPSENOS

Gaidys ir žvirblys

— Žvirbli, tu žvirbli! Vis čiršk, čiršk ir nieko nepričiršk.

— O tu giedi, giedi ir nieko neprigiedi.

— Bet aš savo giedojimu žmones darban prikeliu.

— Žinoma ... Bet tu žmogui geras tik iki tol, kol nutunki, o tada jis tave maloniai paprašo ant keptuvės.

Ligoninėje

— Sesele, paduok man spiritą, — sako gydytojas.

— Daktare, geriau išgerkite po operacijos, — pataria ligonis.

Mokykloje

— Kurie žmogaus dantys atsiranda paskutiniai.

— Auksiniai.

L.S.S. JUBILIEJINĖS V I L N I A U S STOVYKLOS DAINA

Tekstas ir muzika ps. A. Mikulskio

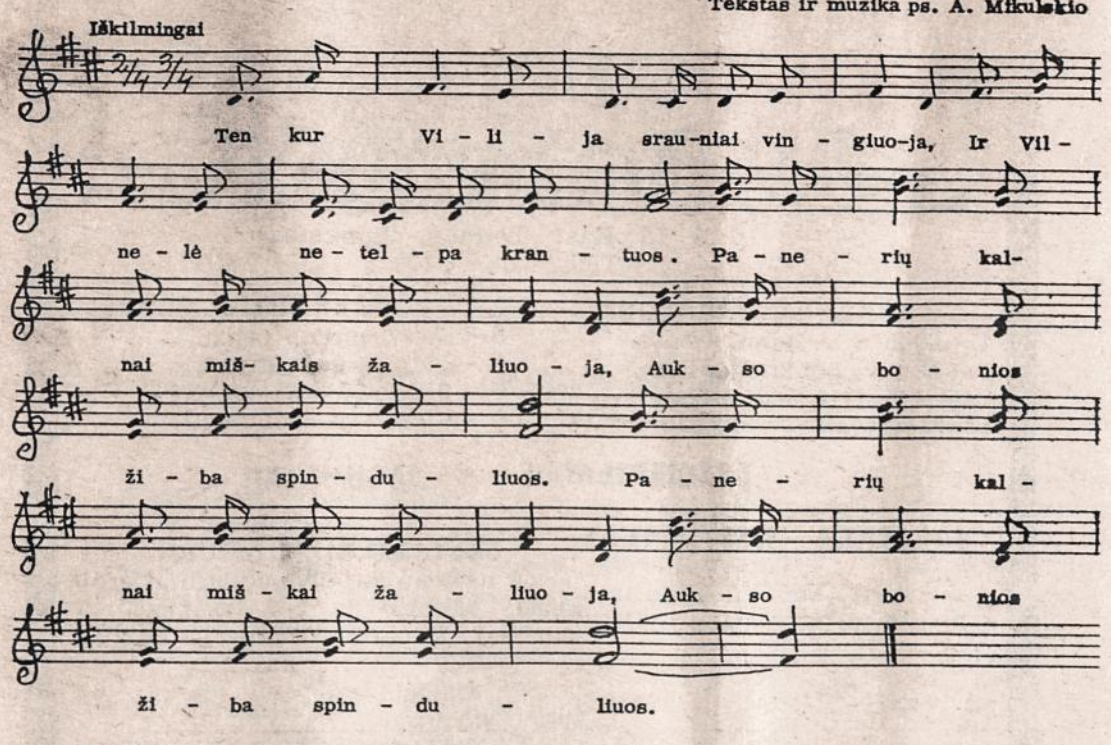

Ten kur Vilija srauniai vingiuoja,
Ir Vilnelė netelpa krantuos.
Panerių kalnai miškais žaliuoja,
Aukso bonios žiba spinduliuos.

Tai šaunioji Lietuvos sostinė,
Mūsų Vilnius - miestų pažiba!
Įkurta karaliaus Gedimino
Ji brangi lietuviui ir šventa.

Čia karaliai mūs Tėvynę gynė,
Tiesė kelią laimei Lietuvos.
Švietė mokslas, kaip skaisti aušrinė,
Kūrė meną genijai tautos,

Aušros Vartuose Geroji Motinėlė
Guodžia, saugo, laimina visus,
O dvasia karaliaus Gedimino
Šaukia ginti laisvę Lietuvos.

Mes suskridę iš plataus pasaulio
Į stovyklą skautiškos šeimos -
Sesės, broliai kurkim meilės laužą,
Vilniaus garbei širdys teliepsnos !

Tegu šviečia liepsnos per Atlantą,
Tepamato broliai Lietuvoj,
Kad Tėvynės meilė neišsenka
Mūsų skautų broliškoj šeimoj.

Beaumont, Ohio
1973. VIII. 19 - 29

Sydnėjaus skt. vyčiai savo pastovyklėje Ingleburne.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Pasinaudodami mūsų patarnavimu, geriausiai, paremsite savo gimines Lietuvoje, mūsų patarimas padės Jums apsispręsti, ką pasiųsti ir kas bus naudinga ir praktiška.

Vasaros ir rudens sezonui, specialiai siūlome šias prekes: (Muitas jau įskaičiuotas į kainą).

Nepermatomo nailono medžiaga suknelei.	$8.50
Gefiuro medžiaga suknelei.	$9.50
Crimplene medžiaga su blizgučiais.	$11.50
Gėlėta arba ornamentais crimplene medžiaga.	$12.00
Lygi crimplene medžiaga suknelei.	$9.00
Dirbtinio mink kailis paltui.	$35.00
Dirbtinio nailoninio kailio paltui medžiaga	$20.00
Labai gera vilnonė moteriškėms paltams medžiaga.	$28.00
Nailoniniai išeiginiai marškiniai.	$6.50
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių rūbų.	$6.00
Perukai nuo $18.00 iki $46.00 (Muitas už peruką jau iškaičiuotas).	$11.00

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. Persiunčiame pinigus dėl tokių prekių, kurias negalima iš čia pasiųsti.

Baltic Stores Ltd.

(Z. Juras)

421 HACKNEY RD., LONDON, E.2, ENGLAND.

Tel. 01-739 8734.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą ir kitas šalis.

LSS Australijos Rajonas šiemet vėl išleido visą seriją kalėdinių atvirukų tautiniais motyvais. Mielieji tautiečiai neužilgo jų galės įsigyti pas spaudos platintojus bei skautų vadovus.

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Mūsų gražuolė Virginija Radinaitė vėl iškilo į pirmąsias vietas, apie ją rašo Sydnėjaus didžioji spauda, rodo ją T.V. stotys, nes ji išrinkta atstovauti Australiją Pasaulio gražuolių konkurse Londone. Sėkmės Virginijai.

***

Teko patirti, kad spalio 2 d., antradienį, per ABC Channel 2 10 val. vakaro. bus rodoma Muzika 'Viva" Documentary, kur bus galima pamatyti pasižymėjusią muzikoje lietuvaitę Virginiją Inkrataitę, grojant muzikiniame vienete trio.

Toji pati filma bus rodoma Brisbanėje spalio 9 d., Tasmanijoje - spalio 11 d; Adelaidėje - lapkričio 1 d.

Prašome atkreipti dėmesį į radio programas.

***

Sutriko Sydnėjaus paštas dėl pašto darbininkų streiko. Redakcija negauna laiškų, atleisite, jeigu kas pasigesit pranešimų, užuojautų, padėkų ir tam panašių skelbimų.

***

Teko nugirsti kad solistas Kaniava su ponia atvažiuoja į Australiją atostogų, žada pabuvoti visuose didesniuose Australijos miestuose.

***

Sydnėjaus Lietuvių Sporto Klubas "Kovas" spalio mėn. 20 dieną 7 val. vak. rengia Tradicinį Sporto Klubo "Kovas" metinį balių, kuris įvyks Ukrainiečių didžiojoje salėje, 11 - 15 Church St., Lidcombe. Programoje pasirodys Sydnėjaus Tautinių Šokių Grupė "Grandinėlė". Taip pat bus renkama 1973 metų "Kovo" gražuolė.

***

Kai amerikonė sako savo vyrui: "Ar tu galėtumei atnešti man nosinę iš miegamojo?", jis nueina ir atneša.

Jeigu kinietė to paties prašo, jos vyras sako vaikui: "Eik, atnešk savo mamai nosinę!"

Prašo anglė, vyras sušunka: "Ar pati kojų neturi, ar koks galas?"

Jeigu rusė prašo, vyras tylėdamas nueina atneša ir tuoj sako: "Man viršuj iškrito paišelis iš kišenės; ar negalėtum atnešti?"

Lietuvė visai neprašo, nueina ir pati pasiima.

***

PATIKSLINIMAS

"M.P." Nr. 37 Valentinai Šnirienei mirus, užuojautą pareiškė ne E. Dainienė, bet E. Dudėnienė. Suinteresuotuosius atsiprašome.

Red.

***

PIGIAUSIOS KELIONĖS IŠ AUSTRALIJOS

Į VILNIŲ (ir atgal) nuo	$747.30
(Vilniuje galima apsistoti tik 5 - 6 dienas)	
Į LOS ANGELES (ir atgal) 14-21 d.	$579
Į LOS ANGELES (ir atgal) 14-28 d.	$699
Į ČIKAGĄ (ir atgal) 14-21 d.	$719
Į ČIKAGĄ (ir atgal) 14-28 d.	$896

Tiesioginis skridimas į Čikagą iš Sydney ir Melbourne - antradieniais.

Į EUROPĄ lėktuvu nuo	$385
Į EUROPĄ ir atgal	$646.40
Atostogos Fidzi salose - 9 dienos	$263
Atotogos Nuomea - 7 dienos	$168

Kreiptis asmeniškai, laišku arba telefonu. Visas patarnavimas. patarimai - veltui.

ALG. ŽILINSKAS
ODRA TRAVEL SERVICE P/L
311 LA TROBE ST. MELBOURNE
TELEF. 679454 VAK. 934258.

"M.P." Balius Melbourne

A.L.B. Melbourno Apylinkės Valdyba spalių 6 dieną, Lietuvių Namuose, 50 Errol Str. Nth. Melbourne ruošia balių "Mūsų Pastogei".

Nepamanykite tiktai, kad tokį balių ruošia, per kurį paskui keleta dienų sėdėjimas skausmingas! Būtų ne pro šali gal ir toks; reikėtų truputį gegnes patiesinti tai "Mūsų Pastogei" ar kuokštus papešioti, bet ką jau čia, sakyčiau, užsiimsi?! Šį kartą ne pirtį kelia, bet balių, kuriame šoksim ir dainuosim ir dar... Ech, argi nežinote, ar negirdėjot apie melburniškius spaudos balius? Nenorim girtis, kaip Sydney, bet pas mus Melbourne visada buvo geriau ir linksmiau. Melbournas, tai yra Melbournas, sakyčiau, ir to užmiršti niekas ne nebando.

Kai tokie sydnėjiškiai dainuoja.. ak, šokim pakol tik pasieksim dausas, tą septintąjį rojų mūs meilės ir t.t. - Mes čia, sakyčiau, jau šokame ties to "septinto rojaus" vartais. Gal netikit? Atvykite visi ir savo akimis... ai, geriau jau, sakyčiau, savo širdimis įsitikinsit. Niekur, tikrai NIEKUR, pasibažinti tučtuojau galiu, nėra tokio puikaus baliaus, kaip Melbourno "Mūsų Pastogės" balius.

Pirmiausia: niekur kitur nėra tokių ponių, geriausių pasaulyje virėjų, kaip mūsų Soc. Globos D-jos. Jų bufetai žinomi visame pasaulyje. Nesakysiu, kas bus bufete, nes tuoj supuolę viską išgrobstysit. Pasakysiu tik tiek, jog Soc. Globos D-jos ponios baliuje laikys bufetą.

Antra: ar ne Melbourne darbščiausi spaudos darbuotojai, plunksnagraužiai ir žurnalistai? O jie, brolyčiai, per spaudos balių visu frontu dalyvaus; pradedant nuo leidėjo vietininko, ALB valdybos iki juodžiausio spaustuvės velniuko. Mane pažįstat; aš nesu koks gandonešis, bet ant ausies galiu pasakyti, jog Melbourno plunksnagraužiai nėra šiaip kokie molio Motiejai. Jie pasirodys su savo visom devyniom mūzom. O jei kuris, sakyčiau, ir būtų kokia mūza praradęs, spaudos balius visada turtingas mūzomis. Atsiras.

Programa? Ahaa, čia man griežtai uždrausta išsižioti. Sunku, galite suprasti, kaip sunku, bet sakė, jog už bausmę į balių neįleis. Todėl psst! Bus, kas tai įdomaus bus!

Gėrimus, tie kurie norite išgerti trumpai ir drutai, atsineškite savo. Kurie norite "long drinks", pailginimai atsiras vietoje.

Muzika aš jau jums minėjau. Ta pati, nuo spetinto rojaus vartų.

Och, patį svarbiausiąjį dalyką čiut neužmiršau. Pensininkams ir moksleiviams nuolaida su įėjimu... ach, ką aš čia dabar? Įejimas su nuolaida. (Matote, jau pats truputį apsvaigau, nors dar nė ant kamsčio neužmyniau!)

Apsirenkite kaip į balių, nors ir "topless". (Argusienė sako, kad nuo pusės baliaus vyrai visada tampa "Topless". Ji kalba apie galvą). Argusienę norėčiau namie palikti, bet...

Todėl visi, visi, seni ir jauni, nepamirškite spalių 6 dienos, 7 valandą vakare susitiksim ir paūliosime visi drauge. Įsidemėkite gerai, kad paskui susigavę kur nekaltintumėt, jog nepaminėjau ar nepasakiau. O susitikti su jumis visais labai norėčiau.

Jūsų ištikimas

Argus

***

NAUJA PLOKŠTELĖ "BALTOS GĖLĖS"

Hamiltono mergaičių choras "Aidas" vadovaujamas sol. Vaclavo Verikaičio išleido lietuviškų dainų stereo plokštelę pavadintą "Baltos Gėlės"

Pirmoje plokštelės pusėje yra šios dainos:

1. Baltos Gėlės, solo V. Verikaitis, J. Švedo.
2. Palik tik dainą man, J. Basinsko
3. Piršliai, A. Brazinsko
4. Žiburėliai žydi
5. Nemunėli, Nemunėli, A. Brazinsko
6. Mano gintarėlis, M. Noviko
7. Nerūpestinga dainelė A. Raudonikio.

Antroje plokštelės pusėje:

1. Ateisiu D. Andrulio
2. Ramunėle F. Strolia
3. Namo, solo V. Verikaitis, A. Dvorak.
4. Ant marių krant J. Sibelius
5. Mano kaimas, solo V. Verikaitis
6. Suk, suk rateli, Liaudies daina.

Viso 13 dainų. Dainos parinktos įvairios, mergaičių balsai gražiai skamba, 3 dainose dainuoja solistas V. Verikaitis, malonaus tembro baritonas.

Plokštelę verta kiekvienam lietuviškos dainos mylėtojui įsigyti, ypač rekomenduotina jaunimui.

Plokštelę galima įsigyti: Hamiltono Mergaičių Choras "Aidas", 137 Gladstone Ave., Hamilton 22, Ont. Canada.

***

PRANEŠIMAS

A.L. Katalikų Kultūros Draugija 1973 m. spalio 14 d. tuoj pat po lietuviškų pamaldų Lidcombės parapijos salėje šaukia visuotinį narių susirinkimą. Bus renkamos: Nauja Draugijos Valdyba ir Revizijos Komisija. Prašome visų Sydnėjaus Katalikų skaitlingai dalyvauti.

Valdyba

***

LITHUANIAN CLUB LTD. 73 74

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ KLUBE

16 - 18 East Terrace, Bankstown
TEL: 708 - 1414

KLUBO VALANDOS

4 - 10.30 v.v. pirm. - ketv.
4 - 12 v.v. penktadieniais.
12 - 1 v. ryto šeštadieniais.
12.30 - 10.30 v.v. sekmadieniais

UŽKANDŽIŲ BARAS

6 - 8 v.v. pirm. - penkt.
1 - 2 v.p.p. šeštadieniais
6 - 9 v.v. šeštadieniais.
6 - 8 v.v. sekmadieniais.

TREČIADIENIAIS - ŠACHMATAI!

VALGYKLA - RESTORANAS

6 - 9 v.v. šeštadieniais
1 - 3 v.p.p. sekmadieniais

ŠEŠTADIENIAIS ŠOKIAI!

4 asmenų kapela nuolatiniai groja klube. Muzika patiks "senimui" ir jaunimui. Repertuare virš 400 dalykų.

* Užkandžiai bus servuojami šokių vakarais
* Prašome įsidėmėti pakeistas Klubo valandas.

REIKALINGI GĖRIMAI NAMUOSE?

Alus, degtinė, vaisvandeniai ir kiti. Klube jų galima gauti normaliomis kainomis. **Pirkdamas gėrimus kitur, nuskriaudi savo Lietuvišką Klubą!**

ŠALPOS REIKALAIS

P. Rimantas Ramanauskas, ilgametis Federalinės Šalpos Departamento tarnautojas, mielai sutiko patarti S.L. Klubo nariams visais šalpos gavimo reikalais: Senatvės, Invalido ir kt.

Tenka patirti, kad dalis tautiečių turi abejonių dėl pensijų gavimo ir dėl vienos ar kitos priežasties jų negauna.

Dabar yra puiki proga pasinaudoti klubo teikiamais patarnavimais ir savo kalboje išsiaiškinti visus šalpos reikalus.

Kreiptis į Klubo valdybą Tel. 708 - 1414.

SYDNĖJAUS LIET. KLUBAS IEŠKO VIRĖJO – JOS. GERAS ATLYGINIMAS MODERNIŠKA VIRTUVĖ.

Dabartinė virėja dėl silpnos sveikatos už 3 savaičių pasitraukia iš pareigų. Klubui skubiai reikalinga virėjas - ja, nebūtinai profesionalai, svarbu, kad mokėtų gaminti lietuviškus valgius.

Neatsiradus tinkamo virėjo tarp lietuvių, valdyba bus priversta samdyti svetimšalį. Šiuo atveju būtų labai sunku arba visai neįmanoma suorganizuoti lietuviškų valgių virtuvę.

Šitas darbas būtų tinkamas vyrui ir žmonai dirbant kartu. Pageidaujant galėtų būti sudaryta sutartis.

S.L. Klubo Valdyba

***

Adelaidės Lietuvių Teatras "VAIDILA"

MELBOURNE

Š.m. spalių mėn. 7 d. Adelaidės "Vaidila" stato
Melbourno Lietuvių Namuose J. Griniaus Dramą "STELLA MARIS"
Rež. J. Venslovavičius.
Pradžia 6 val. vakaro.

Čiurlionio Diskusijų klubas

A.L. MELBOURNO APYLINKĖS VALDYBA RUOŠIA

MŪSŲ PASTOGĖS BALIŲ

Š.m. spalių 6 dieną 7 val. vakare, Melbourno Lietuvių Namuose, 50 Errol St., Nth. Melbourne.

Kontinentalinė muzika
Soc. Globos D-jos bufetas
Bilietų kaina: $3.00.
Moksleiviams ir pensininkams $2.00

Stalus užsisakyti:

K. KAZLAUSKAS TEL. 531882
V. STRAUKAS TEL. 456266
A. BALTRUKONIENĖ TEL. 866304

ŠACHMATAI

Šiais metais Pabaltiečių Šachmatų taurę laimėjo lietuvių komanda, antrą vietą užėmė estai, o trečia teko latviams. Lietuvių komandą sudarė V. Liūga, V. Patašius, Dr. I. Venclovas, J. Dambrauskas, V. Augustinavičius ir J. Karpavičius. Po šio komandinio turnyro, rugsėjo 16 dieną, įvyko individualinis Pabaltiečių Žaibo Turnyras. Šio turnyro laimėtoju tapo mums gerai žinomas Dr. I. Venclovas, kuriam buvo įteikta žaibo turnyro taurė (Vilnius - Riga - Tallin). Antra vieta teko V. Liugai, o trečia V. Patašiui.

Taip pat buvo pravestas silpnesniųjų žaidėjų (B klasės) žaibo turnyras, kurį laimėjo latvis Dr. I. Petersons.

Visos rungtynės vyko patogiose Lietuvių Klubo patalpose. Po turnyrų sekė vaišės. Lietuvių Klubas pavaišino svečius puikia vakariene, o vėliau prie stikliuko vyko pašnekėsiai ir draugiškos šachmatų rungtynės. Už vaišes ir patalpas esame dėkingi Lietuvių Klubui ir klubo direktoriams.

J.D.

MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY "OUR HAVEN"

Australijos Lietuvių Bendruomenes laikraštis.

LEIDEJAS: - ALB Krašto Valdyba
Adresas: Box 130 P.O. Rundle St., Adelaide.
Leidėjo ir "M.P." Administracijos adresas: Box 4558 G.P.O. SYDNEY N.S.W. 2001
Redaktorius A. Mauragis
Redakcijos adresas: 82 Victor Ave., Picnic Point, N.S.W. 2213
Redakcijos Tel. 77 - 6707
Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.
Administracijos Tel. 649 - 9062

"M.P." prenumerata metams	$10.00
pusei metų	$5.00
Užsienyje metams	$12.00
Atskiro Nr. kaina	25 centai

Už skelbimų turinį neatsakoma.

PRINTED BY ROTOR PRESS PTY. LTD.